

Teodora Rinstubaš
7243 So. Albany Ave.,
Chicago, Ill. 60629

LIETUVOS
NACIONALINĖ
M. MAŽVYDO
BIBLIOTEKA

DIRVA

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

6116 ST. CLAIR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

VOL. LXII

Vasaris - February 10, 1977

Nr. 6

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

CLEVELANDE PANAIKINAMA TAUTYBIŲ RADIOJOS STOTIS

Mitinge dalyvavo 3000 asmenų

JUOZAS STEMPUŽIS

Kova dėl tautybių radijo bangų yra sena. Kuri nors nauja radijo stotis, negalėdama išparduoti viso savo laiko, užkaišo sekmadienius tautybių programomis. Vėliau, sustiprėjusi ir daugiau skelbimų gavusi, tautybes išveja arba duoda joms labai nepatogų laiką.

Clevelande prieš šešioliką metų įvyko kitaip. Tuschmanų bendrovė gavo leidimą įrengti FM stotį. FM bangos tebebuvo dar naujos. Mažai kas turėjo aparatų su FM bangomis. Clevelando Tėvynės Garsai iš didelės WDOK stoties perėjo į šią naująją stotį, nes jos savininkai buvo pasiryžę WXEN-FM padaryti tik tautybių radijo stotimi. WDOK netrukus buvo parduota ir paversta "rock" stotimi, o WXEN-FM nors ir mažai dar klausoma, tautybių programoms paskyrė 160 valandų per savaitę. Po ketverių metų Tuschmanai siūlė tautybių redaktoriams pirkti iš jų WXEN stotį, rodos, už \$75,000. Bet tuo metu įsisteigė ir kita tautybių stotis. Vokiečiai ir graikai perėjo į tą kitą stotį. Prasidėjo varžybos, viliojimas kitų programų persikelti į naująją stotį. WXEN stoties stabilumas susilpnėjo. 1965 metais Detroito spaudos ir radijo koncernas Booth American Co. nupirko WXEN stotį. Booth bendrovė sukonsolidavo jėgas, ir WXEN vėl tęsė tautybių transliacijas, didžiavosi esanti pirmoji ir vienintelė grynai tautybių programų stotis. 1976 metų spalio mėnesį Booth American Co. gavo iš FCC leidimą pakelti stoties pajėgumą iki 50,000 watų ir tęsti tautybių programas dar trejus metus. Naujas siustuvas ir 520 pėdų bokštas buvo pastatyti per du mėnesius. Tautybės laukė progos iš tokio galingo siustuvo stereo laidomis pasiekti savo klausytojus Akronė, Pittsburghė, Columbus, Detroitė, net Torontė. Deja, kai siustuvas buvo paruoštas, Booth bendrovė pranešė, kad 1977 vasario 12 nutraukia tautybių programas, pakeičia radijo stoties pavadinimą iš WXEN į

WZZP ir transliuos "rock" muziką bei amerikietiška programą.

Toks staigus, slaptaip paruoštas, operacijų pakeitimas sukėlė didelį pasipiktinimą radijo klausytojų ir programų direktorių tarpe. 1977 sausio 28 tautybių radijo direktoriai susirinko Lietuvių namuose posėdžiui ir įsteigė Tautybių radijo sąjungą (Nationality Broadcasters Assoc.), pasiuntė telegramą į Detroitą Booth bendrovei, reikalaudama posėdžio su bendrovės prezidentu. Savininkams neatsakius į telegramą, Clevelando meras Ralph Perkas kreipėsi į bendrovės vyresniusius. Mero kvietimas buvo priimtas. Posėdis įvyko vasario 1 mero Perko kabinete, kuriame dalyvavo meras, komisijonierius Geo. Voinovichius, dir. R. Kudukis, penkiolika radijo programų direktorių ir radijo stoties savininkų atstovai — prezidentas John L. Both, gen. menedžeris Gordon Stenback ir jų advokatas Clevelando miesto tarybos pirmininkas George Forbes. Posėdis užtruko keturias su puse valandos ir baigėsi po vidurnakčio, nepasiekęs jokių rezultatų. Tą pačią naktį buvo susitarta su meru šaukti masinį tautybių ir visų gyventojų protesto susirinkimą. Amerikiečių spauda, tylėjusi apie WXEN stoties incidentą, pradėjo plačiau ir plačiau apie jį rašyti. Tautybių radijo programų pranešėjai dieną ir naktį savo programose ragino klausytojus atvykti į protesto susirinkimą, kuris įvyko sekmadienį, vasario 6 d. Music Hall salę pripildė 3000 tautybių radijo klau-

Juozas Stempužis, Tėvynės Garsų radijo vedėjas, susirūpinęs lietuviškos programos ateitimi. Jo pastangomis ir įtaka buvo pradėta protesto akcija.

Žmonių teisės ir JAV

Už jas, bet ir toliau tik... žodžiu

Kaip ir reikėjo tikėtis, anksčiau ar vėliau turėjo ir Washingtonas reaguoti ir kovos už žmonių teises apraiškas Sovietijoje. Iki šiol

sytojų. Daugelis atnešė plakatus, reikalaudami teisingumo ir teisių tautybių žmonėms, Tautybių direktorių įgaliotas susirinkimą pradėjo italų programos pranešėjas Vince Carderelli. Entuziastinga tautybių masė atsiliepė šaukdama ir reikalaudama teisių turėti savo radijo bangas. Susirinkime kalbėjo meras Perkas, opskrities kontrolierius George Voinovichius, JAV Kongreso atstovė Mary Rose Oakar, priemiesčių merai, miesto tarybos nariai. (Nukelta į 15 psl.)

VYTAUTAS MEŠKAUSKAS

šiam krašte buvo daug kalbama apie nesiskaitymą su žmonių teisėmis Čilėje bei Pietų Korėjoje ir vyriausybė yra raginama ką nors daryti. Dar baisesnė vergija Sovietijoje. Tačiau traktuojama kaip normalus reiškinys, kurio Washingtono administracija pakeisti negali. Kai Čekoslovakijos režimas pagrasino vadina- mos "76 metų Chartos" signatarus ištremti į Austriją, o sovietų įstaigos įspėjo Sacharovą "nusiraminti" ir ne "šmeižti" sovietų institucijų, Valstybės Departamentas pareiškė savo pasipiktinimą. Dėl to "užsigavęs" sovietų ambasadorius Washingtono Dobryninas paskambino Valstybės Sekre-

toriui Vance ir patyrė, kad tas apie Valstybės Departamento pasipiktinimą nieko nežinojo, tačiau iš principo su juo sutinka...

Tassas po to kaltino amerikiečius akcija "su ar be žinios jų naujo vado" prieš sovietus, siekiant jiems primesti Helsinkio Akto nepildymą. Vakarų korespondentai Sovietų Sąjungoje tyčia "kurstą disidentų temą ir taip kišasi į sovietų vidaus reikalus, kuo patys pažeidžia Helsinkio Akta." Po to Sovietų telegramų agentūra pereina į priešpuolį, patardama kritikams patyrinti "savo pačių kraštų būklę, kurioje milijonai neturi darbo, viešpatauja segregacija ir neribojamas rasizmas, išniekinamos sinagogos ir kur milijonai vietos disidentų yra įtraukti į saugumo organų karto-tekas".

Pirmoje savo spaudos konferencijoje pirmadienį Valstybės Sekretorius Cyrus Vance pareiškė, kad ir ateityje:

"Mes kalbėsime atvirai apie neteisybę, tiek savo namuose, tiek ir užsieniuose. Mes nenorime ginčytis ar šaukti, tačiau manome, kad žmonių teisių gerbimas

(Nukelta į 2 psl.)

THE PLAIN DEALER

OHIO'S LARGEST NEWSPAPER

CLEVELAND, THURSDAY, FEBRUARY 3, 1977

68 PAGES

*1977 Plain Dealer Pp.

34

★★

Ethnics fight to keep their music on WXEN-FM

By Robert Dolgan
Ethnics led by some political big guns are battling WXEN-FM Radio. The ethnics are protesting the station's decision to end nationality music in favor of contemporary music beginning Feb. 13.

In the forefront of the battle is Mayor Ralph J. Perk. He announced yesterday that John Booth II promised to extend ethnic programming in the middle of March. Booth, vice president of Booth American Co. of Detroit, which owns WXEN, flew

back to Detroit yesterday and was unavailable for comment.

Perk presided Tuesday night at an impassioned 4½ hour meeting with Booth, ethnic leaders and 21 deposed WXEN disc jockeys and producers in his office.

Raymond T. Kudukis, city utilities director, said that WXEN would be boycotted by the ethnic community if it went through with its plans. He was supported by George V. Voinovich, county commissioner.

Also at the meeting was WXEN's

legal counsel, George Forbes, who is president of City Council and a frequent adversary of Perk.

Tony Petkovsek, a WXEN broadcaster for 15 years, said Forbes

Continued on Page 10-A

SAVAITINĖ POLITIKOS *Apžvalga*

Iš Sovietų Sąjungos pranešama, kad ten po visą kraštą išsklaidyti Volgos ir Krimo vokiečių likučiai pradėjo masiniai grąžinti sovietų pasus, tuo būdu pabrėždami savo norą greičiau išvažiuoti į Vakarų Vokietiją. Pereitais metais Maskva leido išvažiuoti apie 9,250 vokiečių kilmės asmenų.

★

Viceprezidento Walterio Mondale kelionė į Vakarų Europą laikoma daugiau mostu negu substancija. Carterio administracija iš vienos pusės nori glaudesnių santykių su Vakarų Europa ir Japonija, iš kitos pusės siūlo sovietams atsisakyti atominių ginklų, kurie vieninteliai sulaiko sovietus nuo savo konvencionalinių pajėgų perstvaros panaudojimo. Amerikiečiai norėtų, kad europiečiai padidintų savo konvencionalines kariuomenes, bet iki šiol praktika rodo, kad patiemis amerikiečiams sumažinus savo kariuomenę, europiečiai... paseka jų pavyzdžiu. Pagal teoriją, kad jei amerikiečiai apsispręstų Europą atiduoti, patiemis europiečiams būtų beprasmiška tam priešintis.

Tuo tarpu iš Europos grįžę du senato ginkluotųjų pajėgų komisijos nariai Sam Nun (dem. Ga.) ir Dewey Bartlett (rep. Okla.) paskelbė labai pesimistinį savo patyrimo reportą. Pagal juos, sovietai pagerino savo apginklavimą, o NATO dalinių ginklai paseno. Tiesa, aviacijoje Vakarai dar yra pranašesni, bet ir čia sovietai daro didelių pastangų pasivyti.

AP agentūros žiniomis, D. Britanijos, Prancūzijos ir Vakarų Vokietijos vyriausybės sluoksniuose vyrauja įsitikinimas, kad kalbos apie tariamą sovietų pranašumą yra iššauktos ne faktinės padėties, bet kai kurių Amerikos sluoksnių noru sustiprinti savo pačių kariuomenę. Iš tiesų, Washingtono kai kurie senatoriai jau pradėjo kalbėti apie karinės prievolės įvedimą, nes savanorių kartais trūksta, o be to jų išlaikymas labai daug kaštuoja. Idomu, kad tos kalbos sutapo su prezidento Carterio amnestijos nestojusiems į kariuomenę suteikimu.

JAV gynimosi biudžete 8,2 bilijonai dolerių yra numatyti karių pensijom, kurias gali gauti karininkai iš tarnavę 25 metus, o mažesnio rango kariai 22 metus. Tos pensijos yra didesnės už civilių tarnautojų pensijas. Tai tam, kad pritrauktus daugiau savanorių į karines pajėgas.

★

Kalbant apie šį kraštą...

Prezidento Carterio Saugumo Patarėjas Zbigniew Brzezinski Hamburgo Der Spiegel magazine paskelbė apybraižą (essay), kurioje tarp kitko išvedžioja:

"Richardo Nixono prezidentavimo pradžia sutapo su Wasp (white, anglo-saxon, protestant) viešpatavimu užsienio politikos nustatyme pabaiga... tačiau vietoje jo ne atsirado kitas homogeniškas užsienio politikos elitas. Gal sėkmingiausia tautinė grupė — pakaltas išstumtiems wasp — dabar yra vyriausybės postuose gerai atstovaujami žydai."

Amerikos viešoji nuomonė dabar esanti nusiteikusi:

- nebeduoti užsienio ir gynybos politikai pirmenybės prieš vidaus politikos reikalavimus;

- nenorėti pritarti visą laiką didėjančiom karinėms išlaidoms;

- nėra linkusi Sovietiją ir Kiniją laikyti tiesiogine gresme JAV interesams;

- pritaria sumažinti ar atitraukimui JAV kariuomenės užsienyje;

- daugiau abejoja reikalingu ir naudingumu pagalbos užsieniams;

- kritiškiau žiūri į Jungtines Tautas ir joje viešpatuojančiom Trečioje ir Ketvirtosio pasaulio koalicijom;

- laikytų pageidautinu net JAV prekybos sumažinimą su užsieniais.

Bet viso to nepaisant, Amerika ir toliau vaidinianti centrinę rolę viso pasaulio reikaluose.

★

Ūkio atkūtimui Carterio administracija apsiprendė išdalinti po 50 dolerių kiekvienam gyventojui, bet ne daugiau kaip 200 dolerių šeimai kartu mokančiai mokesčius. Tikėtasi, kad tie pinigai bus investuoti į ilgiau išsilaikančias gėrybes, kaip automobiliai bei įvairios namų ruošos mašinos, taip padidinant jų pareikalavimą ir gamybą. Gamta tačiau taip patvarkė, kad tie pinigai bus sunaudoti dėl šalčio padidėjusiom kuro sąskaitom apmokėti.

Sakoma, kad prezidentas Carteris aiškinęs sovietų ambasadoriui Dobryninui, kad jo užsienio politika esanti nukreipta ne prieš Sovietų Sąjungą, bet tik už žmonių teises. Dobrynino reakcija liko neaiški, bet buvo sutarta, kad Valstybės Sekretorius Vance kovo pabaigoje lankysis Maskvoje...

Pačioje maskvoje LITERATURNAJA GAZETA apkalino Associated Press korespondentą George A. Krimsky esant JAV šnipu ir prasižengimu prieš užsienio

valiutos taisykles. Jis davęs progos savo tarnaitėi apsipirkti dolerinėje krautuvėje, kur yra geresnių ir pigesnių prekių, bet tik už dolerius. Laikraštis reikalauja, kad Krimsky's, kuris daug pranešė apie disidentų veiklą, būtų atšauktas. Sovietų užsienio reikalų ministerijos atstovas pareiškė, kad jei AP nepasidarys reikiamų išvadų iš to straipsnio pati (t.y. Krimskio neatšauks), jis bus išstremtas.

Paskutinėmis žiniomis, Krimskiui išaktyta išvykti savaitės bėgyje. Šeštadienį Valstybės Departamentas už tai išvarė Tasso korespondentą Vladimirą Aleksejevą.

Šiuo metu Sovietų Sąjungoje liko apie 25 amerikiečiai žurnalistai, o šiame krašte yra 36 sovietų žurnalistai.

...

Prezidentas Carteris trečiądienį kalbėjo į tautą, atsisėdęs prie liepsnojančio židinio. Jis buvo pirmasis prezidentas, kuris kalbėjęs apsilankęs tik megstiriu, nors ir su kaklaraiščiu. Jis tarp kitko pareiškė, kad patyręs, jog prezidentas mažai ką galįs padaryti. Jei amerikiečiai patys nuoširdžiai taupyti energiją, jie daugiau pasiektų negu valdžia su visais jos įstatymais. Energijos reikalų tvarkymui jis norįs įsteigti vieną Departamentą ir iš viso pertvarkyti administraciją. Per metus jis norįs taip pat pasiūlyti ir pajamų mokesčių bei šalpos reformą. Pradžiai jis apkirpęs Baltųjų Rūmų štabą vienu trečdaliu ir atėmęs jam limuzinus. Iš viso, jis į savo rinkiminis pažadus žiūrįs rimtai ir norįs juos išpildyti. Specifiniai apie užsienio politiką jis kalbėsias vėliau.

Idomu, kad jis nę žodžiu neprasitarė apie energijos kainas, kurios daug daugiau už prezidento paraginimą gali priversti žmones ją taupyti. Juk prie dabartinio natūralių dujų trūkumo priedė

ne kas kitas, kaip tik jų kainų suvaržymas.

...

NBC sutiko mokėti 85 milijonus dolerių už teisę transliuoti olimpijadą Maskvoje.

NBC nesitiki už skelbimus surinkti tą 85 milijonų dolerių sumą, bet tikisi, kad tai bus jai gera reklama. Tam bizniui tarpininkavo vokiečių L.P. Bock, kuris už tai gavo 1 milijoną dolerių.

NAUJAS LIETUVIŲ DIENŲ NUMERIS

Sausio mėn. Lietuvių Dienų žurnalo numeris skirtas pagerbti laureatą Jurgį Gliudą, peržengusį 70 metų amžiaus ribą. Ta proga spausdinamas jo naujasis kūrinys "Protėvių Frescos", kuriame aprašoma senolių gyvenimas ir kova dėl šviesesnės ateities. Apybraiža gausiai iliustruota. Taip pat spausdinamas rašytojo Jurgio Gliudos eilėraštis "Bakūžė kalnuos". Kartu paduodama J. Gliudos raštų bibliografija, rodanti, kad laureatas laimėjo septynias premijas už romanus ir tris premijas už noveles.

Pirmam Lietuvių Dienų žurnalui 1950 metais gen. St. Raštikis davė įžanginį straipsnį "Karas ar taika". Dabar, jau po 25 metų gen. St. Raštikis vėl davė įvadą "Karas ar taika". Jo išvados aiškos ir jau daugiau džiuginančios mūsų tėvynei Lietuvai ir kitiems okupuotiems kraštams.

Toliau aprašoma lietuvių paroda Detrote ir lietuvių pasirodymas Milvaukeje, pateikiami poetės Aldonos Prižgintaitės, gyvenančios Australijoje, vėliausi eilėraščiai, aprašomas Lituanistinis švietimas Argentinoje ir Aldonos Eretaitės pagerbimas Venecueloje.

Angliškoje dalyje aptariamas rašyt. Jurgis Gliuda ir jo kūryba.

Žmonių teisės...

(Atkelta iš 1 psl.)

yra labai svarbus ir turėtų būti puoselėjamas."

Priminus, kad Kissingerio nuomone šioje srityje galima daugiau pasiekti užkulisine diplomatija, Vance atsakė:

"Aš neesu tos pažiūros. Mano nuomone yra laikas, kada jaučiame reikalo viešai pasisakyti ir yra laikas, kada to neturime daryti."

Kaip matome, antrasis sakiny susilpnino pirmojo sakinio stiprumą. Ir jei Valstybės Departamento komentaras apie Sacharovą buvo staigmena ir Carteriui ir Vance, tai kalba visų pirma už tai, kad jie ne tik nesiorientuoja kas darosi, bet ir nėra savo paties aparato kontrolėje. Tokiais atvejais verta grįžti prie tų žmonių nuomonių, kurie politikams pataria, ką daryti. Valstybės Sekretorius Vance savo patarėju sovietų reikaluose paskyrė Columbijos universiteto profesorį Marshall D. Schulman. Tas visai aiškiai rašė FOREIGN AFFAIR žurnalo sausio mėn. numeryje:

"Turi būti aišku, kad pastangos iššaukti permainas sovietų institucijose ir elgėsyje kitų vyriausybių tiesioginiu reikalavimu (by frontal demands) nepasieks savo tikslo (is likely to be counterproductive)..."

Tenka sutikti su N. Y. Times James Reston'u, kad nauja administracija savo barą amerikiečių - sovietų santykiuose pradėjo nepasiruošusi ir niekas nežino kokia ta politika iš viso bus.

Man atrodo, kad Carterio administracijos būklė yra bent ta prasme geresnė už Nixono, kad iš Vietnamo pasitraukus, o iš Egipto išstumus sovietus, jai nebereikalingas Maskvos palankumas, ir ji (naujoji administracija) gali drąsiau kalbėti. Iš kitos pusės ir Carterio administracijai labai rūpi susitarti su sovietais dėl atominio ginklavimo apribojimo ir tam ji gali sušvelninti savo toną. Pats Carteris antradienį pareiškė Dobryninui, kad jis tikisi palaikyti nuoširdžius santykius su juo ir Brežnevu!

Tokia galimybė veda prie liūdnesnių išvadų ir desperatiško klausimo: ar esamoje situacijoje užsienio protestai gali turėti kokios praktiškos reikšmės ir yra reikalingi? Juk iki šiol visas pastangų reikalauti didesnių žmonių teisių pasiekimas slėpėjo tame, kad tai buvo vidaus reikalas: rusiškas, lenkiškas, čekiškas ar lietuviškas. Jo siejimas su užsieniu jį tik kompromituoja ir duoda proteksto su juo smarkiau kovoti.

Skaityt kit ir platinkit
D I R V A

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

DIRVAP. O. BOX 03206
CLEVELAND, OHIO 44103
TEL. (216) 431-6344

6116 ST. CLAIR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

EDITOR VYTAUTAS GEDGAUDAS

Second-class postage paid at Cleveland, Ohio. Published Weekly by American Lithuanian Press Radio Ass'n. VILTIS Inc. Subscription per year \$13.00. Single copy 20 cents.

Prenumerata metams \$13.00, pusei metų \$7.00 • Atskiro numerio kaina 20 centų • Straipsniai pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu nebūtinai išreiškia redakcijos nuomene • Nepausdinti straipsniai grąžinami tik autoriams prašant • Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

BRANGŪS AMERIKOS LIETUVIAI!

Vasario 16 dienos rimtis mūsų mintis neša į pavergtą Lietuvą. Ten mūsų buvusioje tautinėje šventovėje — Karo muziejaus sodely — okupantai nugriovė Laisvės statulą, išardė Nežinamo Kareivio kapą, nutildė Laisvės varpų garsus.

Lietuva paversta Maskvos kolonija, kur iš jaunimo širdžių siekiama išplėsti meilę savanorių krauju laimėtai laisvei, o jų galvose užgesinti Mindaugo ir Gedimino Lietuvos atminimą bei Vytauto žygių garsą, vieton to skleidžiant rusifikaciją.

Kelkime galingą protesto balsą prieš kruvinas skriaudas mūsų pavergtai tautai. Protestuokime Vasario 16 minėjimuose, radijo bangomis, televizijoje, kitataučių susibūrimuose. Mes negalime pasilikti abejingi, kada Maskvos okupantai gabena Lietuvon kolonistus, skriaudžia ūkiniu išnaudojimu, ryžtingesnius patriotus žudo vergų darbų stovyklose, psichiatrinėse ligoninėse.

Šiomet Vasario 16 yra drauge ir minėjimas 50 m. sukakties nuo mirties mūsų didžiojo gaivintojo dr. Jono Basanavičiaus. Jis 1916 m. liepos 1 d. iš Vilniaus kreipėsi tokiu atsišaukimu į Amerikos lietuvių: "Siunčiame jums, vaikai, gal paskutinį šauksmą mirštančios Lietuvos. Išgirskite, atjaukite jus jį! Jeigu Lietuvos žmonėms iš bado priseis numirti, atminkite, jie mirs su mintimi, kad jūs, amerikiečiai, galėjote juos gelbėti, bet negelbėjote."

Sukruskime, kad nei vienas okupanto prispaudą kenčias lietuvis negalėtų mūsų pakaltinti, jog galėjome gelbėti, negelbėjome.

Amerikos Lietuvių Taryba jau 37-ti metai sėkmingai vadovauja Lietuvos laisvinimo pastangoms, dėka Jūsų, Amerikos lietuviai, pritarimo ir paramos. Dėkodami už paramą praeityje, tikimės visapusiškos paramos ateityje, ypač šiais metais, kada iškils nauji pavojai Lietuvai ryšium su Belgrado konferencija. Tai pareikalaus uolios darbo ir lėšų. Amerikos Lietuvių Taryba savo darbus remia aukomis, surinktoms Vasario 16 d., ir ta proga skirtos aukos yra pagrindinis lėšų šaltinis Amerikos Lietuvių Tarybos vedamiems Lietuvos laisvinimo darbams vykdyti.

Paminėjime šią brangią šventę visi, parodydami savo vieningumą ir nepalaužiamą ryžtą Lietuvos laisvinimo reikaluose. Lietuva turi būti laisva ir nepriklausoma, o to mes greičiau pasieksime visų bendru uoliu darbu, pasišventimu ir aukomis. Prisidėkime darbu ir lėšomis, nes tik turėdami užtenkamai finansinių išteklių mes galėsime savo veiklą stipriau išvystyti.

Karo muziejuje laisvės metais buvo pastatytas paminklas poetui MMaioniui su įrašu: "Be aukų ir be kovos laisvos nebuvo Lietuvos. Nebuvo ir nebus."

Tai gairės bendram visų darbui, į kurį nuoširdžiai kviečia Amerikos Lietuvių Taryba, jungianti visų pasaulėžiūrų patriotus lietuvių bendrai laisvės kovai.

AMERIKOS LIETUVIŲ TARYBA

Dr. Kazys Bobelis

Pirmininkas

1977 m. vasario mėn. 1 d.

N. B. Aukas prašome siųsti Jūsų vietiniam ALTos skyriui arba į ALT centrą, 2606 West 63rd Street, Chicago, Illinois 60629.

AUKOKIME LIETUVOS LAISVINIMO REIKALAM

Amerikos Lietuvių Tautinė Sąjunga yra viena iš pagrindinių organizacijų sudarančių Amerikos Lietuvių Tarybą.

ALT S-gos valdyba ragina Sąjungos narius Lietuvos Nepriklausomybės at-

statymo šventės proga aukoti Lietuvos laisvinimo reikalams ir auką skirti Amerikos Lietuvių Tarybai.

• **JAV Reorganizuota Lietuvių Bendruomenė** savo atsišaukime kviečia laikytis darbo pasidalinimo sričių ir Vasario 16 proga aukas

Su rašytoju a.a. Pranu Basčiu atsisveikinus

Šiandien — trečiadienis, 1977 m. sausio 26-toji diena. Ką tik grįžau iš laidotuvių, palaidojęs savo mieląjį kolegą ir mūsiškės lietuvių kolonijos labai garbingą narį a. a. Praną Bastį-Imsrį.

A. a. Pranas Bastys mirė 1977 m. sausio iš 22 į 23 d. naktį šv. Juozapo ligoninėje, Toronte. Mirė po sunkios operacijos išpiovus iš plaučių vėžio ligos apniktą plaučių dalį.

Velionis mūsų kolonijoje buvo labai gerbiamas ir mylimas kaip žurnalistas, rašytojas, pedagogas ir visuomenininkas. Rašė daugiausia į "Dirvą".

Buvo gimęs 1905 m. birželio 3 d. Jurbarko valsčiuje, Geišių km. Mokėsi Skirsnemunėje, Jurbarko ir 1925 m. užbaigė Raseinių gimnaziją.

Daugiau dešimties metų buvo pradžios mokyklos mokytoju. VD Universitete studijavo lietuvių literatūrą ir pedagogiką, lygiagrečiai klausydamas paskaitų socialinių ir politinių mokslų institute.

Buvo Kauno apygardos darbo inspektoriumi. O nuo 1944 m. ligi mirties — tremtinys, atvykęs į Hamburgą iš Lietuvos visą kelią pėsčiomis.

Vokietijoje gyveno įvairiose lietuvių stovyklose, paskiau — išvyko į Angliją. 1953 m. emigravo Kanadon ir visą laiką gyveno Toront miesto. Prieš pusantų metų čia mirė jo gyvenimo draugė — žmona.

Velionis, kaip rašytojas, daugiausia rašė vaikų ir jaunimo temomis, o tai yra, galima sakyti, sunkiausias kūrybinis žanras.

Tomis temomis jis išleido knygas vaikams: "Tra-lia-

skirti Amerikos Lietuvių Tarybai. Atsišaukimą pasirašė RLB valdybos pirm. dr. V. Dargis, sekr. A. Orentas, RLB Tarybos prezidiumo pirm. dr. V. Plioplys ir sekr. A. Repšienė.

RUSAI DOMINUOJA VILNIAUS BALETE

Lietuvos balete pastebimas nepaprastai didelis rusų šokėjų antplūdis. Pavyzdžiui, "Eglės žalčių karalienės" baleto pastatyme Vilniuje iš 65 šokėjų 32 yra rusai. Eglės baleto partiją atlieka Aškelovič, Masaniova, Antonova ir švedai — visos keturios nelietuvaitės. Žilvino vaidmenyje iš trijų šokėjų du yra rusai — Katakinas ir Vasiučanka. Ne ką geriau yra su Eglės broliais, kurie, tarp kitų, yra Lediakas, Proškinas, Katakinas, Raspopovas, Semionovas, Ustinovas ir Volkovas. Reikia manyti, kad tai yra jau Lietuvoje įsitvirtinusių rusų prieauglis.

PRANYS ALŠĖNAS

lia" 1932 m. "Vilkas meške-riotojas", 1946 m., "Gimtasis takeliais", 1953 m.

Buvo nemažai rašęs į vaikų spaudą: "Saulutė", "Žiburėli", "Genį", "Vieversėli", "Eglutė" ir "Tėviškėlė". Bendradarbiavo ir suaugusiųjų spaudoj — daugiausia "Dirvoj".

Toronte gyvendamas uoliai darbavosi organizaciniame veikloje, būdamas lietuvių Namų valdyboje, Kredito kooperatyvo "Parama" vicepirmininku, Kanados lietuvių Fondo išdininku ir t.t.

Dvidešimtmečio proga — suredagavo "Paramos" leidinį, kuris buvo išleistas 1973 m. ir 25-rių metų sukakčiai paminėti — suredagavo Lietuvių Namų metrašį.

A. a. Prano Basčio-Imsrio kūnas buvo pašarvotas Turner-Porter laidojimo koplyčioje, kur per dvi dienas buvo lankomas daugelio tautiečių-lietuvių.

Laidojimo procesija ir apeigos — įvyko sausio 26 d. Karstas iš laidotuvių biuro buvo pervežtas į Prisikėlimo parapijos šventovę.

Ten buvo atlaikytos gedulingos konceliabracinės šv. Mišios. Jas atlaikė parapijos klebonas kun. A. Simanavičius, OFM, asistuojant šv. Jono parapijos klebonui kun. P. Ažubaliui ir kun. B. Mikalauskui, OFM.

Iš Prisikėlimo šventovės, daugiau kaip šimto automobilių vilkstinė, pajudėjo šv. Jono lietuvių kapinių link Mississaugoje.

Ten maldines apeigas atliko kun. Prakapas, OFM, ir atsisveikinimo žodžius tarė savanoris kūrėjas, Pensinkų valdybos pirmininkas St. Pociūnas, agr. B. Barcevičius-Barius ir dr. J. Kaškelis.

Po to, velionies giminių vardu, laidotuvių dalyvius pietų pakvietė KLB Krašto valdybos pirm. J. R. Simanavičius. Pietūs įvyko (Nukelta į 4 psl.)

Šis bei tas
SKIRPSTAS

Pamažu per ilgą laiką apsiprantam su laisve ir — nejautrumu įsigrūdinam. Nevienam mūsų lyg pabosta vis kasmet minėti tą pačią tautinę šventę, vis klausytis kvietimo į tautinę vienybę ir — besąlyginei kovai už Lietuvos laisvę. Lyg ir neįdomūs daros spaudoj priminimai, kad okupantas tebeengia brolių lietuvių tėvynėje, kad iš mūsų laukiama ypač moralinės paramos. Partizanų laikai mum atrodo jau nutolę, o savanorių kraujo aukos jau varpučiu užžėlę. Jaunesniajai kartai tampa kone keista, jog reikėtų dar spirtis prieš Maskvos užmačias — prieš gudriai paslėptus ir planingus nutautinimo ir tautos išnaikinimo žygius. Tačiau tėvynėje ne tik dorieji lietuviai partizanų aukų dar nepamiršo (ir laisvės siekimų neišsigąsdami) — atspariai grumiasi, net mirtinų pavojų neišsigąsdami). Bet įdomu, kad ir pavergėjo fronto kovūnai dar negali pamiršti partizanų heroiškos epochos — vis dar tebeginia savo tezes, tebesiteisina prieš lietuvių idėjas. Matyt, lig šiol partizanų palikimas tebėra opi, niekaip neišgesinama žarija, kurios reikia bijoti.

• Alfonsas Bieliauskas, žymus komjaunuolių vadas, komunistinių įstaigų pirmūnas, laureatas autorius, naujausiame romane "Tada, kai lijo" įdeda vaizdų tos kovos: okupanto tarnai lietuviai komunistai — galiūnai engėjai, o dori lietuviai prislėgti ir paniekinti...

• Štai universiteto skaitykloje susitinka du studentai — kompartinis rašytojas ir "miškinis", laisvės kovotojas. Ir pastarasis anajam režia, kad jo raštai — tik "agitkos", girdi, "literatūra tu jūsų barškalių nepavadinai". Ir dar priduria porakart pabrėždamas: "Tauta tau nedovanos... Jūs norite visą mūsų tautą... kur langai su grotimis..." O kad komunistas savo išdavikišku fronto dar didžiujosi, tai partizanas numoja: "Maniau, kad esi mąstantis žmogus, lietuvis... o tu toks pat komunistas, kaip kiti". Be abejo, čia pat tuoj išgirama okupacijos "laimė ir gerovė", bet skaitytojui vis viena lieka įsidiegusi pagalba tam "mąstančiam žmogui", doram lietuviui.

• Toliau dar vaizdas, koks baisus nužmoginimas vyko ir tebevyksta, kuriant "tarybinę santvarką". Komjaunimo įstaigon atėjusi senutė maldauja malonės — kad gyva liktų, kalėjime ar Sibire nesupūtų, badu nenumirtų...

"...staiga suklupo ir abiem rankom — o siaube! — surakino jo kelius... jis šoko į šalį, moteris jį vijosi, klumsėdama keliais ir kažką vapėdama: sūnus sūnus... badas mirtis... badas mirtis; staiga jo ranką lyžtelėjo — bučiavo, ta senė o siaubas!... susipainiojo ant kilimo ir griuvo, veidu prisiplodama prie grindų... iš naujo grobė jo ranką ir vėl... vis šliauždama keliais... sūnus žuvis ir palikęs ją be kšnelio duonos... Žmonės turėjo gyventi, įrodyti, kad gyvena, o ir mirusieji turėjo paliudyti, kur jie... Nieku netikėk, nieku, nei broliu nei seserim, nei tėvu ar motina — tokie laikai... O ji dar klūpojo, šliaužė keliais lyg prieš vyskupą ir graibstė bučiuoti rankas — siaubas... sena ir silpna, paklaikusio veido, verksmų tampoma moteris..."

Tokį baisų vaizdą atveria autorius: nieku nekaltas, senas žmogus, baisaus vargo ir okupantų smūgių grėsmės įbaudintas, šliaužioja po kojų prieš visagalį komjaunuolių vadovą... Toks yra santykis tarp bolševikinių viešpačių ir dorų lietuvių...

Amerikos saugumas

Senatorių tarpe

Kai sovietai pradėjo amerikiečius lenkti atominių užtaisų ir priemonių jiems į taikinį nugabenti skaičiuje, amerikiečiams liko tik turėti mažiau, bet už tatobulesnių ginklų. Esantieji JAV apginklavime atominiai Polaris povandeniniai laivai, tarnybon pradėjo stoti 1959 metais ir jų amžius yra 20 ar daugiausia (paskutinės laidos) 25 metai. Svarbiausias reikalavimas jiems yra, kad jie save neišduotų, kad galėtų vandenynų gelmėse pasislėpti, tūnoti iki gaus įsakymą paleisti savo atomines raketas. Tai strateginiai povandeniniai laivai. Kita rūšis yra jau mūsų minėti atakos povandeniniai laivai, kurių uždavinys yra surasti ir sunaikinti strateginius laivus. Jie turi būti dar tylesni.

Atėjus laikui galvoti apie Polaris pakeitimą, Rickoveris tuojuo pasiūlė statyti naujus, dar didesnius, kurie turėtų 60,000 arklų jėgų atominių variklį. Problema pasidarė tokia. JAV galėtų pasistatyti 10 didesnių povandeninių laivų, kurie turėtų dvigubai daugiau raketų, kas, žinoma, kainuotų pigiau. Bet kas atsitiks, jei sovietai suras kokią nors geresnę sistemą tų laivų susekimui? Tuo atveju saugiau būtų turėti daugiau, nors ir mažesnių laivų.

Kaip paprastai, Rickoveris ir ši kartą laimėjo. Administracija apsisprendė prašyti lėšų naujam dideliu povandeniniam laivui Trident. Gynybos Sekretorius Melvin Laird, pats buvęs kongresmanas, žinojo kaip įtikinti savo buvusius kolegas. 1972 m. kongresas be didesnių kalbų davė tam reikalui pirmą bilijoną dolerių.

Padėtis drastiškai pasikeitė sekančiais — 1973 metais. Visų pirma naujas Gynybos Sekretorius James Schlesinger nemokėjo taip apsieiti su kongresu kaip Laird, bet svarbiausia, prasiidėjęs Watergate skandalas labai pakenkė administracijos prestižui. Administracija prašė papildomų 1,7 bilijonų dolerių. Senato, ku-

ris jau nenorėjo nieko skirti Vietnamui, karinės komisijos Reserach and Development pakomisė sumažino tą sumą visais 900 milijonais dolerių. Išlaidos gynybai pasidarė nebepopuliarios.

Didžiausias sumetimas senatorių tarpe buvo taupymas. Svarstant ginklų pasigaminimą tas argumentas nevisados yra rimtas. Dėl to, kad užsakant didesnę kiekį iš karto, paskiro ginklo kaina gaunasi mažesnė. Užsakymą pratęsiant ilgesniam laikui, atskiro ginklo kaina didėja, bet ne mažėja. Be to, dar viena aplinkybė reikalavo skubėti. Būtent, derybos su sovietais dėl ginklavimosi apribojimo. Į jas reikėjo eiti geriau apsiginklavus, nes praktika moko, kad visos derybos pasibaigia jų naudai. 1977 m. t. y. šįmet bus tariamasi dėl SALT II ir JAV interesai, bent laivyno vadų nuomone, reikalavo turėti TRIDENTO programą išibėgėjusią.

1973 m. rugpiūčio 1 d. ir visas senato ginkluotųjų pajėgų komitetas nubalsavo už lėšų apkarpimą. Būtent, 8 balsais prieš 7 balsus. Prieš buvo ir senatorius Goldwateris! Norint su juo išsiaiškinti paaiškėjo, kad jo iš viso nebuvo balsavimo metu. Jis tuo laiku buvo išplaukęs pažvejoti ir davė instrukcijų kaip su jo balsu pasielgti. Savaiame aišku, kad laivynas smarkiau ieškojo žvejojantčio Goldwaterio negu kokio sovietinio povandeninio laivo, ir jį surado. Juo reikalavimu buvo perbalsuota, nes buvusio nesuprastos jo instrukcijos, ir rugpiūčio 3 d. komisija balsavo prieš apkarpimą. Tai dar nereiškė, kad taip ir nubalsuos visas senatas. Atskirų senatų įtikinimui ši kartą savo jėgas sujungė abu admirolai: Zumwaltas ir Rickoveris.

Kai kurie jų kariškių įrodinėjimo klausė tik iš mandagumo. Tokie yra senatoriai McGovern, Edward Kennedy ir Hubert Humphrey. William Proxmire net visai atsisakė priimti laivyno vadą. Senatorius Benet Johnston iš Louisanos, kuris senate buvo pirmą terminą ir nebuvo iš anksto nusistatęs, savo kabinete padarė diskusijas tarp Zumwalto ir ginklavimosi specialisto dr. Herberto Scoville, kuris atstovavo sovietams palankią nuomonę. Diskusijas stebėjo ir eilė kitų senatorių.

Išėjus iš to senatoriaus kabineto, NBC korespondentas John Cochran paklausė, ar tiesa, kad laivyno teigimu, sovietai kongrese varo propagandą

Kai kurie žinių šaltiniai kategoriškai tvirtina, kad Paryžiuje atsitiktinai suimtas ir skubomis į Alžirą deportuotas arabas Abu Daoud buvęs teroristų vadu. Esą, jam 1972 metais vadovaujant teroristų būriui Muencheno Olimpiados kaimelyje buvo nužudyti Izraelio atletai.

Tas brutalus teroristinis aktas tada sukrėtė visą pasaulį. Siaubo laikas neužgydė. Jeigu yra kaltė, turi būti ir bausmė. Nusikaltėliai turi būti teisiami ir, kaltę įrodžius, nubausti. Šitaip elgėsi Tarptautinis Niurnbergo Tribunolas, pakardinęs Trečiojo Reicho vadeivas. Nors to Tribunolo sąstata ir buvo teisėjų žmogžudžių, atsiųstų iš Sovietinio bloko, pati Tarptautinio Tribunolo idėja yra gera. Jeigu yra kaltė, turi būti ir bausmė!

Vienok kas dabar svarsto, kad Niurnbergo Tribunolo veikimas neturėjo sąlyčio su valstybe, kurios vadus jis teisė. Tos valstybės, Trečiojo Reicho, tada iš viso nebuvo. Nusikaltėlius gaudė, kaip savo nuosavoje teritorijoje. Juos teisė kaip savo nuosavame teisme.

prieš Tridentą. Zumwaltas atsakė: "Sovietai įvairiais būdais, įskaitant ir savo tarnautojų panaudojimą čia, daro suderintą spaudimą JAV politikai. Tai yra privilegija, kuria jie gali pasinaudoti demokratinėje sistemoje, bet neduoda mums savo sistemoje." Kitą rytą Cochran paskelbė, jog "Zumwaltas sakė, kad sovietų agentai senate įkalbinėjo (have lobbied) prieš Tridentą..."

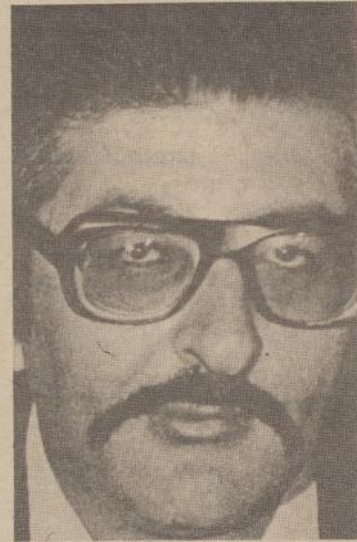
Kilo didžiausias triukšmas. Beveik visi senatoriai pasijuto esą įžeisti ir reikalavo satisfakcijos. Audrą nuramino senatorius Henry Jackson, pareikšdamas:

"Sovietų ambasada turi štabą tarnautojų, kurie yra priskirti prie kongreso. Jie dažnai atsilanko mano pakomisės patalpose ir čia paprašo literatūros. Jei koks nors senatorius yra tiek naivus, kad mano, jog sovietai čia nieko nedaro, jis nesiorientuoja bėgamoje situacijoje... Todėl mes neturėtumėm taip reaguoti, lyg admirolas Zumwaltas paskelbtų kokią sensaciją."

Senatorius Humphrey po to pareiškė, kad jis to nežinojęs, o Symingtonas pasiuntė telegramą, reikalaujamas sąrašo sovietų agentų ir senatorių, kuriuos jie aplankė. Žodį 'agentas' admirolas visai nebuvo naudojęs. Tridento programai prašytos lėšos buvo paskirtos 49 balsais prieš 47.

TERORIZMAS IR VALSTYBINGUMAS

RIMAS DAIGŪNAS

Abou Daoud

Visiškai kitaip atrodo arabo Abu Daoud suėmimo ir išsiuntimo iš Paryžiaus istorija. Jo nusikaltimas (tuo tarpu) esąs tikrai nežinomųjų kaltintųjų dispozicijoje) vyko Vakarų Vokietijoje, suimtas jis buvo Prancūzijoje, jis esąs Alžiro pilietis, jo nubaudimo siekia Izraelio valstybė.

Abu Daoudo suėmimo metu Vakarų Vokietija ir Izraelis nereikalavo jo deportuoti nei į Vak. Vokietiją, nei į Izraelį. Prancūzijos akyse Abu Daoud buvo tik nepageidaujamas svetimšalis, kurio deportacija į jo valstybę, yra paprastas imigracinės žinybos aktas. Tokių visur daug. Tai rutina. Sulaikyti Abu Daoudą ilgesniam, kaip nustatyta laikui, Prancūzija neturėjo teisių. Niekas nebuvo pateikęs davinių apie jo nusikaltimąją veiklą kitoje valstybėje. Niekas, kaip skelbia Prancūzijos oficiozai, to arabo neieškojo. Jis nebuvo paieškomas. Paryžiuje Abu Daoud buvo nepageidaujamas elementas, nes ten Alžiro piliečiai visad nepageidaujamas elementas. Jų saugotis priverstė nuolatinis alžiriečių politinis bei visuomeninis nusikaltamumas.

Po kelių dienų, pasaulinei spaudai prabilus apie įvykį, matyti, kaip kietai susikovė ties to arabo galva kelių valstybių įstatymai, konstitucingumas, humanizmas, keršto ir teisingumo bangos.

Gera organizuotas žydų judėjimas visame pasaulyje, ir itin karštai Amerikoje, pasmerkė Prancūzijos poelgį, vadindamas Prancūziją "terorizmo globėja". Visur rengiamos protesto demonstracijos, reikalaujama Prancūzijos prekių ir turizmo boikoto. Izraelis atšaukė iš Paryžiaus savo atstovą. Tas visas anti-prancūziškas judėjimas skelbia, kad Prancūzijos prezidentas Giscard d'Estaing padarė klaidingą žingsnį (un faux pas), nesučiupęs arabo Abu Daoud už pakarpas...

Mes gerai atsimename, kaip teroristai varė lėktuvus į Kubą, bet tokios gai-

vališkos reakcijos į nusikaltamus veiksmus tada nebūta. Ir bendrai tada ir dabar valstybės nebuvo identifikuojamos su teroro veiksmomis. Ir dabar logiška būtų smerkti Alžirą, kuris globoja ir priima Abu Daoudą, kurio laukia teismas Izraelyje. Prancūzija praėjo pro tą įvykį su baltomis pirštinėmis, pasirėmusi savo įstatymų tekstais. Kriminalinių organizacijų nariai turi savo bylas jų paieškojimų įstaigose. Kriminalistų valstybė išduoda tikrai pagal tarptautinių sutarčių nuostatus. Yra juk ir dabar valstybių, kurios iš viso neišduoda užsieniui jokių kriminalistų, o ką jau kalbėti apie tuos, kurie terorizmą apdaro politinėm spalvom.

Nemalonu, tenka spėlioti Prancūzijai girdėti epitetus, skelbiančius ją "terorizmo globėja". Juk be Prancūzijos herojų, Markizo de Lafayette, be generolo Rochambeau, be admirolo De Grasse Amerikos disidentai neišsilaisvintų iš Didžiosios Britanijos dominacijos 1776 metais! Į tos pat Amerikos teritoriją atvyko ir išvyko laisvai nesusimtas granatomis apsikarstęs Arafatas, apie kurį buvo kalbėta: vadovaujęs teroro veiksmams.

Privačios organizacijos, kurios sušukė, pagavo ir net į Izraelį atgabeno nacizmo vadeivas, kurie nusikalto humanizmo dogmoms, ši kart nesuskubo ir Abu Daoud, net keturias dienas kalėjęs Paryžiaus arešto namuose, praėjo pro savo kartuvių šešėlį. Ties jo galva susikryžavo kelių valstybių įstatymų tekstai. Gal būt sunkiai nukentėjo bausmės už nusikaltimą neįvykdymo momentas, bet buvo kietai išlaikytas valstybingumas.

Visa tai įvyko dėlto, kad pasaulyje nėra reikiamų organų, kurie tvarkytų genocidinių nusikaltėlių baidymo problemas. Niurnbergo Tribunolas buvo tikrai teisinis nesusipratimas, nes nusikaltėlius prieš žmoniškumą bandė nusikaltėliai prieš žmoniškumą. Kas dabar drįstų net pagalvoti atgaivinti to, ad hoc, sudurstyto Tribunolo veiklą ir iškelti jame bylas prieš sovietinio teroro mašiniją? Tad moralės ir teisingumo problema pasaulinėje arenoje palaidota.

Kova turi būti vedama prieš valstybes, kurios globoja svetimos teritorijose veikiančius teroristus ir prieš valstybes, kurių režimas remiasi teroru.

Skaitykit ir platinkit

D I R V A

A.A. P. BASTYS...

(Atkelta iš 3 psl.)

Prisikėlimo parapijos parodų salė, kur velionies giminių ir artimųjų vardu, už dalyvavimą laidotuvėse visiems padėkojo adv. A. Puteris.

Ilsėkis ramybėje, mielas kolega, Pranai. Teneslėgia Tavęs nors svetima, bet labai mums draugiška kanadiškoji žemė. Velionies artimiesiems — nuoširdi užuojauta.

KŪRYBA IR MOKSLAS

PASAMONĖS VERSMIŲ SONATA (6) JŪRATĖ STATKUTĖ DE ROSALES

Leipzigas. 1902 metai. Konstantinas Čiurlionis rašo draugui trumpą laiškėlį:

‘Šeštadienis, 10 gegužės. (Vidudienis.)

Nuo pat ryto sėdžiu prie trio. Neturiu nė mažiausio noro. Net skaudu. Rašyk ką nors, nes pražūsiu. Jei gausiu diplomą, mesiu muziką.

Iki pasimatymo. K.Č.

Vaizduotėje pabandyk, skaitytojau, pasistatyti save į sekančią padėtį: tau yra 27 metai, tu kaskart ryškiau atrandi save, kaskart silpniau veikia į tave svetimos itakos esi muzikas, lankai Leipzigo konservatorijoje ‘post-gradu ate’ kursą. Gaubia tavo darbą nežmoniškas namų ilgesys ir varžo tave šio šimtmečio pradžios griežta vokiškos mokyklos tvarka. Sėdi savo kambarėlyje gražų pavasario rytą ir rašai profesoriaus pareikalautą ‘trio’. Iš anksto žinai, kad trio kūryboje nėra nė krislelio vietos laisvei. Reikia dabotis, kad kiekvienas iš trijų instrumentų išsilaikytų ‘savo tembro galimybėse’, kiekvienam reikia duoti nustatytą laiką individualiai pasireikšti, tačiau kiekvienas turi įstoti ir išstoti ar pereiti į antrinius balsus savo laiku, balansuoti, svarmingai. Gink Dieve, tau nevalia į trio kūrybą išprausti fantaziją, to ryto pavasari, žydinčius medžius, tėvynės Lietuvos atminimus ir jau-

nos širdies troškimus. Jei tai padarysi, viso darbo nustos. Juk tavo jau yra išbandyta kas atsitinka, jei į užduotą muziką įpini savosios muzikos pojūtį: ‘Senas kelmas Reineke peržiūrėjo uvertiūros pradžią ir taip man pagiedojo: ‘Ja, das ist sehr musikalisch, aber warum so finster und traurig? Bitte schreiben Sie etwas anders’. Tai va, visos savaitės darbas žuvo, turiu vėl pradėti iš pradžios, bet tai ne taip lengva’ - pasakoja viename ankstyvesniame laiške Čiurlionis.

Kaip tu būtumei reagavęs tokioje padėtyje, skaitytojau? Gal ir tu būtumei parašęs aną pavasario rytą: ‘Jei gausiu diplomą, MESIU MUZIKĄ’?

Tris dienas vėliau, antradienio naktį, Čiurlionis parašo ilgą, skaudų laišką. Vieno je laiško vietoje jis atžymi: ‘Praeitį kažkur dingo, ateities dar nėra, o dabartis - pauzė, - niekas.’

Kūrybinė pauzė tęsiasi. Savaitę vėliau, vėl antradienį, Čiurlionis vis dar galinėjasi su tuo nelemtu trio: ‘Anksti atsikėliau ir tuoj ėmiausi trio, po penkiolikos minučių mečiau. Ėmiausi fugos, taip pat mečiau’. O to paties laiško gale randame staigų dėmesio posūkį: ‘Vietiniame muziejuje yra 8 salės. Pirmą kartą įėjęs buvau

sužavėtas: įžanginiame skyriuje Murillo, Boecklin’.

Tai pačiais 1902 metais, Leipzige, Čiurlionis pradeda tapyti. Be profesoriaus, be mokyklos - be svetimų varžtų. Tepk ant popierio, ką tik tai nori - joks Reineke tau nepasakys: Bitte mahlen Sie etwas anders’.

O atmintyje sukinėjasi Druskininkų daržai ir darželiai, ausyse skamba tenykščiai, Lietuvoje girdėti ar komponuoti, garsai: ‘Mano mylimas Petriukėli, jaučiuos puikiai, nes ką tik pakilau nuo fortepijono. Skambinau įvairias Druskininkų kompozicijas, mintimis slankiojau po Pariečės kelią, po bulvėmis ir agrastais apsodintą mūsų daržą, po žalią bažnyčios veją ...’ (Leipzigas, 1902 birželio 19 d.). Kiek anksčiau, balandžio vidury, Čiurlionis jau rūpinosi, ar pragydo vyturis tėviškėje? Juk Leipzige ‘sužaliavo apkarpyti parkai ir pliki užmiesčio laukai, o kaimyniniame Rosentahlyje atsiliepė kažkokie paukščiai, matyti vokiškai, nes nieko nesuprantu. Jūs, tur būt, jau girdėjote vyturiuką? Pas mus ten, Lietuvoje, pavasaris tai visai kas kita.’

Pirmųjų Čiurlionio paveikslų, tapytų 1902 metais, nieko nėra išlikę. Ar tuose paveiksluose išsiliejo ano laikotarpio laiškus persunkęs Lietuvos ilgesys? Gal tuo metu užsimezgė lietuviškasis Čiurlionio tapybos stilius?

Skaudus tėviškės išsiilgimas įdomiai kristalizuoja esmines, vaikystės išpūdžiais pasamoneje įrašytas, sampratas. Ar ne panašiose sąlygose susiformavo pokario metais Freiburgo mokyklos lietuviai grafikai, Paryžiaus mokyklos lietuviai koloristai, kurių ne vienas vėliau prasi-mušė į tarptautinius pripažintų menininkų gretas? Tokių visiškai tarp savęs skirtingų menininkų kaip Čiurlionis, Jonynas, Kasiulis, Viesulas, bendras vardiklis yra vienas: mūsų tautosakai būdinga dinamika. Jų visų paveiks-

lai kažkaip išsiveržia iš rėmų ir įsijungia į laiko/erdvės pojūtį.

1903 metų Čiurlionio tapybos jau yra šis tas išsilikę. Ano laikotarpio temose, iš tiesų, vyrauja vaikystės atsiminimai, kuriuo vėliau sesuo Jadvyga lengvai atpažino ir aprašė: laidotuvės prie Druskonio ežero, Ratnyčios ožkos Druskininkų pušynas.

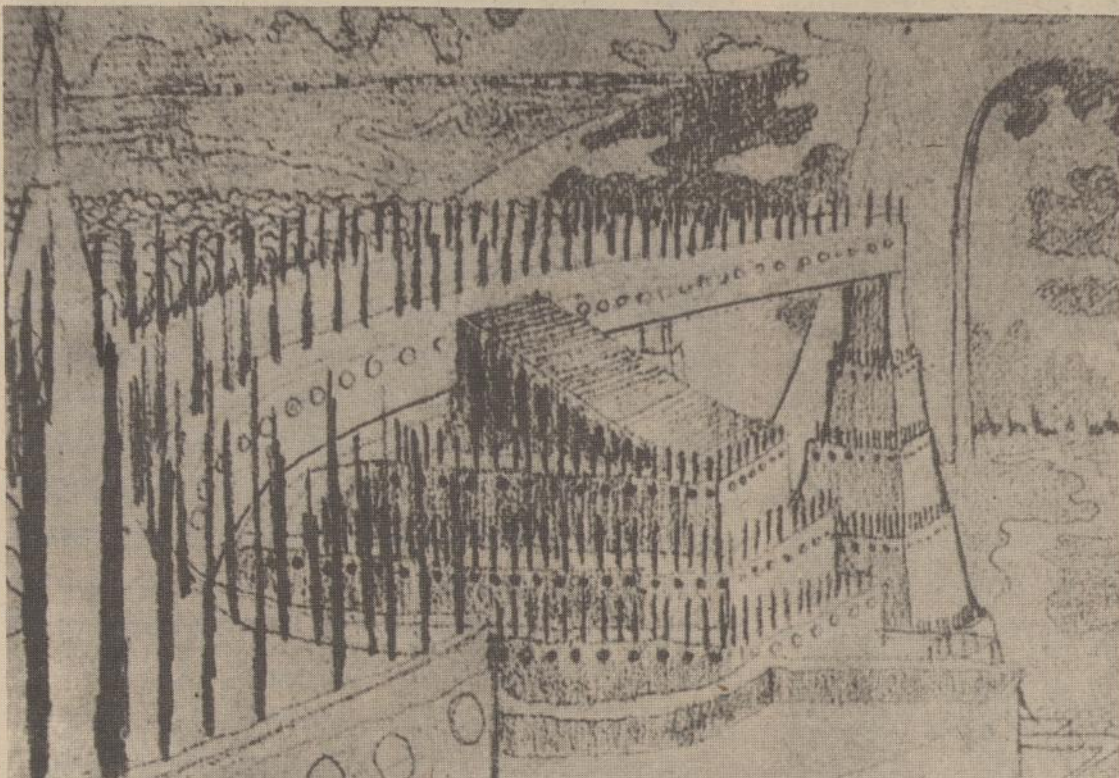
Ar tuomet pradėjo reikštis Čiurlionio paveiksluose vaikystėje dainuotų dainų gilioji prasmė? Baltų dainose slypi žmogaus ir gamtos sintezės sąvoka; gamta ir žmogus veikia nuolatinės interakcijos pynėje. Mūsų folk lore gamtos reiškiniai įgauna žmogaus privalumus veiksmę, bet ne būtinai pavidale. Antai, į mišką yra kreipiama si kaip į gyvą būtybę, šauksmininko formoje: ‘oi giria, giria, girele žalioji’, o jojant per girelę yra prašoma žirgelio ‘apsistok, žirgeli, leisk pasiklausyti’ ir yra išgirstama ne paukštelio čiulbėjimas, o savos mergelės graudžios ašarėlės. Girios forma lieka ta pati: tai esąs medžių junginys. Tačiau su giria yra kalbama ir ji atsako žmogaus, dargi artimo žmogaus, balsu. 1903 metais tapytas Čiurlionio miškas išlaiko pušų kamienų formas, bet tie kamienai tampa

žmogaus rankos valdomu muzikos instrumentu.

Tokiuose pirmuose bandymuose naudotas palyginti primityvus gamtos ‘sužmognimas’ netrukus užleidžia vietą mūsų dainų dvasiai artimesnei ir žymiai subtilesniai išraiškai. Antai, viena gražiausių Čiurlionio harmo nizuotų dainų yra ‘Bėkit bareliai galan valako’. Vienas dažniausių Čiurlionio tapybos motyvų yra ritmiška, tolyn, tolyn taškais besikartojanti, BĖGANČIŲ figūrų perspektyva. Tokiu būdu Čiurlionis vaizdavo medžius, geles, žmones, stulpus, snai-ges, žvaigždes ...

Būtų klaidinga manyti, kad iš dainų paimtos išraiškos formos yra tarptautinės. O ne! Ir dar kartą - ne! Mūsų dainose implikuotos sampratos yra savitos, būdingos, sunkiai perduodamos vakarų Europos kalbose. Pabandyk, skaitytojau, išversti trim žodžiais į anglų, prancūzų ar ispanų kalbą dainos sakinį: ‘Tykus vakars vakarėjo’. Pabandei? O dabar pabandyk šį trim žodžiais perduotą vaizdą nupiešti. Gal ir tu tuomet pradėsi tapyti Čiurlioniui įprastas svyruojančias, spinduliuojančias saules, apgaubtas tykaus vakaro spalvomis, nešančias sa-vyje VAKARĖJIMO pulsa-

(Nukelta į 6 psl.)

M. K. Čiurlionio "Tvirtovė", 1907 m. piešinys bloknote. Vėliau ta tema nutapė paveikslą.

M. K. Čiurlionio "Miško šlamesys" 1903 m. pieštas spalvotu pieštuku. Vėliau ta pačia tema nutapė didelį paveikslą.

M. K. Čiurlionio "Preludąs", grafika, 1907 m.

1515 LIETUVIŠKŲ RADIO VALANDŲ BALTIMORĖJE

Baltimorės Lietuvių Radijo programa, užbaigdama 29 gyvavimo metus, sausio 15 d. surengė savo įprastinį vakarą. Tik ši kartą jis buvo iškilesnis, šaunesnis, nes atžymėjo pirmąjį žingsnį, pradedant 30-sius metus.

Meninę vakaro dalį atliko iš Montrealio atvykusi, baltimoriečių pamėgta, dainininkė — koloratūrinis sopranas Gina Čapkauskienė. Lietuvių Svetainėje ji koncertuoja jau trečią kartą, bet publika nei kiek nemažesniu dėmesiu ir pasigėrėrimu klausėsi jos dainavimo. Plojimai vis smarkėjo, o koncerto pabaigoje žmonės, net atsistodami, plojo.

Trijų dalių viešnios programa buvo įvairi ir Baltimorėje nauja. Ją solistė atliko be ilgesnės pertraukos, tik trumpam išeidama atsikvėpti. Fortepijonu palydėjo Elena Juškauskaitė-Bush, paslaugi lietuvių renginiams talkininkė-akompaniatorė.

Programa atrodė šitaip: J. Stankūno "Mergaitė"; B. Jonušo "Vėl sakysi"; G. Gudauskienės "Jaunystė"; J. Gaidelio "Su tavim"; P. Lincke "The Glow-Worm"; R. Friml "Indian Love Call"; V. Herbert "Italian Street Song"; G. Donizetti arija iš operos "Pulko dukterė" (padainavo prancūziškai); C. Gounod arija iš operos "Romeo ir Julia".

Priedo padainavo iš Flo-tow operos "Martha" ariją "Paskutinę rožę" (už ją daugiausia plojo) ir Kuprevičiaus "Lakštingalos giesmę".

Solistės koloratūrinis sopranas nepaprastai lankstus, pasižymi muzikiniu jautrumu, išraiškos subtilumu ir ištverme. Savo pasirinktus dalykus ji dainuoja žaismingu lengvumu, tarsi lakštingalai pašėsupio

Sol. Gina Čapkauskienė tarp Baltimorės lietuvių radijo valandėlės vedėjų. A. Juškus laiko savo padirbtus Gedimino stulpus, kurie kartu su gėlėmis buvo įteikti solistei. Dešinėje K. Laskauskas.

krūmuose suoktų — be jokio rūpesčio ir pastangų. Natūrali jos laikysena, grakšti išvaizda ir betarpiškas santykiavimas su žmonėmis. Šios savybės, o ypač talentas, užvaldo publiką, kur tik Čapkauskienė dainuoja, ją iškeldamos į pirmąjį dainininkės. Jos dalyvavimas beveik visuomet gerojūn pusėn nulemia ne tik meninį vakaro lygį, bet ir bendrą renginio pasisekimą.

Kasmet beveik tuo pačiu laiku, sausio mėn. vidury, Lietuvių Svetainės žmonės sutraukia dar ir kitas dalykas — vietinės Lietuvių Radijo valandos vedėjų Alberto Juškaus ir Kęstučio Laskausko nuolatinį pastangų ir ištvermingo visuomeninei darbo įvertinimą. Tarp kitų tautybių radijo valandų, būdama viena pirmutinių, per savo visą 29 metų laikotarpį nėra praleidusi nei vieno sekmadienio — lietuviškas žodis nei kartą nenutilo. O tatau anaipol nėra lengva.

Kiekvieną sekmadienį, 10 val. ryto, atsisukę WCAO-FM, išgirdę įprastus Al. Juškaus ir Kęstučio Laskausko balsus, esam linke manyti, kad taip ir reikia. Tačiau vargu kas tada pamąsto, kad juodu kada galėtų nutilti... Retas pasvarsto, kiek atsidėjimo ir apsukrumo reikia paruošti kiekvieno sekmadienio programai: skelbimų parankioti, rėmėjų pritraukti, plokštelių atrinkti, kad tos pačios per dažnai nesikartotų, kad vis būtų kas nauja. Labai įvairuojančių klausytojų skoniui keblu prisitaikinti, nes įsiterpia daug visokių nenumatytų dalykų — visa tai reikia suderinti ir rasti pusiausvyrą.

Prisimenant, kaip dabar tautiečiai vengia ir kratosi bet kokių visuomeninių darbų, kaip jie draugijines priedermes atlieka atkištinau, nerūpestingai, nes kiekvienas labiau rūpinasi savo paties ir savo šeimos reikalais, — stebina, kai tie du vyrai jau 29 metus iš-

tvėrė, kantriai pakeldami savanorišką savo tautiečiams išpareigojimą.

"Mus įkvepia ir palaiko tėvynės meilė", — sakė tos Lietuvių Valandos pradininkas Al. Juškus, trumpu savo įvadu pradėdamas koncertą. "Mes siekiame, kad per radiją vis skambėtų lietuviškas žodis ir viešumoje būtų nuolat gyvas Lietuvos vardas. Aš niekad nesislapstau, kad esu lietuvių tėvų sūnūs, nors gimęs ir augęs šiame krašte." Al. Juškus šiuo metu yra Baltimorės ugniagesių "Chief of Fire Maintenance", pagal einamas pareigas trečias nuo viršūnės Baltimorės ugniagesių vadovybėje.

Radijo Valandai išeina į gerą, kai ji apima visas lietuvių visuomenės dalis. Al. Juškus atstovauja senesniam ateivijai ir čiagiimiams, o Kęst. Laskauskas — pokario atbėgėliams. Jis velionio Ad. Laskausko, Tautinės Sąjungos Baltimorės skyriaus garbės nario, sūnus.

Kiekvieną sekmadienį teikdama klausytojams atvangą, Radijo Valanda ypač ištikimai vykdo lietuviškas

garsinimą. Pradžioje, nuskambėjus Amerikoje plačiai žinomo sportininko Johno Jonaičio įžangos žodžiu, Al. Juškus angliškai paaiškina apie gintarinio pajūrio šalį — Lietuvą. Primena, kad šiuo metu ji yra pavergta. Ilgėliau stabtelia ties lietuvių kalbos reikšme mokslui, pabrėždamas jos skambumą, grožį, jos giliai į senovę įsmigusią kilmę, nepaprastą kalbinių lyčių lankstumą, pajėgiantį išreikšti sudėtingiausias mintis ir giliausius jausmus.

Mūsų kalbos apgarsa svarbi ne vien kitataučiams supažindinti, ji nemažiau pamokanti ir saviems nuatastantiems arba abejingiesiems. Dabar ypač, vis belinksniuojant kultūrą ir keliant jos pirmenybę, dažnai pamirštama savosios kalbos vertė. Kalba juk ir yra pagrindinė tautinės kultūros sąlyga.

Kai vietinės draugijos, seniesiems nariams išmirštant ar išsisklaidant, o nauju prieaugliu nepasipildydamos, nuolat silpsta, Lietuvių Radijo Valanda tampa ne tik savitarpio susižinavimo priemone, bet ir svarbia tautinio bendravimo jungtimi.

Organizacijos tik retkarčiais, tam tikrais atvejais, minėjimų ar sukakčių progomis, plačiau pasireiškia. Gi Radijo Valanda kas sekmadienį pasklidusius tautiečius tarytum sušaukia į vieną būrį pagyventi lietuviška dvasia.

Savas žodis ir daina per radiją skamba ne vien mūsų pramogai, kad sekmadieniais per daug nenuobodžiautume. Lietuvių Radijo Valandos patvarumas yra mūsų tautinio gyvybingumo nuolatinis sruvenimas. Kas remia Lietuvių Radijo Valandą, gaivina ir pačią lietuviųbę!

S. M.

FARAONAS NĖRA IŽEIDIMAS

Paskaičius Dirvoje Vytauto Česnavičiaus ir A. Bernoto rašinius dėl policininkų faraonais pravardžiovimo prisiminiau tokį įvykį.

Zarasų apskr. Smalvų vals., Aukštakalnio km. gyventojas Jonas Miškinis su žmona Pulcherija gim. Kochanauskaite, nesugyveno. Pasidalinus turtu, žmona grįžo pas tėvus į Skorbutiškių vnk.

Berods 1929 m. Smalvų policijos punkto vedėjas Vytautas (pavardę pamiršau) gavo pranešimą kad Kochanauskai pavogė Miškinio karvę. Na jeigu karvę pavogta tai reikia atimti ir savininkui grąžinti.

Punkto vedėjas pasiėmęs dar porą policijos tarnautojų drauge ir mane, nuvyko pas Kochanauskus, atėmė karvę, grąžino savininkui. Kochanauskai ir Miškinienė karvę atėmusius policijos pareigūnus "baisiai" koliojo faraonais išvadindami.

Vytautas parašė Zarasų apskr. policijos vadui Antanui Iškauskui raportą prašydamas iškoliojusius faraonais patraukti teismo atsakomybėn ir nubausti.

Byla atsidūrė net vyriausiam tribunole. Ar žinot kas su ta byla atsitiko? Nagi vyriausias tribunolas, byla panaikino ir tuo pačiu išaiškino, kad policijos pareigūno einančio ar neinančio pareigas faraonu pavadinimas, nėra nei jo įžeidimas, nei pažeminimas. Ir tai buvo paskelbta policijos žurnale.

Stasys Juškėnas
Chicago, Ill.

PAGEIDAUČIAU NESUSIPRATIMĄ BAIGTI

Š. m. sausio 13 d. "Dirvos" Nr. 2, laiškų skyriuje PLB Valdybos pirm. Br. Nainiui ir man skirtame laiške, Jonas Daugėla teigia, kad aš jį apšmeižęs ir užsiimu provokacijomis. Deja, rašydamas tą laišką Pasaulio Lietuviai, tokios minties visiškai neturėjau galvoje.

Aš prisipažįstu padaręs klaidą, pavartodamas netinkamą žodį "sugriovė", vietoje žodžio "apgriovė" — suskaldė. Gi, ir apgriautas pastatas ar organizacija ir be garbingų visuomenininkų gyvuoja, ar ne tiesa! Dėlei netinkamo žodžio pavartojimo J. Daugėlą atsiprašau ir šiuoimi šį nesupratimą pageidaučiau baigti.

Bronius Aušrotas
Juno Beach, Fla.

PASAMONĖS VERSMIŲ...

(Atkelta iš 5 psl.)

vimą? Beje, o kaip kitaip, jei ne judančią ir spinduliuojančią pavaizduosi mūsų saulę motinėle, maitintojėle, kuri auštančia aušrele aušravo, per dangų rido, rido, ridolėle ridinėjo, saulės dukreles siuntinėjo, siratai kraitelį krovė, o rytą lapeliuose mirgėjo. Pabandyk tą judrą, gyvą, aktyvią mūsų saulę išreikšti piešiny, ir pastebėsi, jog teks griebtis tų pačių stilistinių priemonių, kurias vartojo Čiurlionis piešdamas savo gausias saules.

Sofija Čiurlionienė kartą užrašė: 'Dainos, tai yra visa tai, kas pats per save išsiveržė iš lietuvių sielos ir užgimė nesuteptose formose, - tai yra liaudies dailė.' Ar šiuos žodžius rašydama Sofija Čiurlionienė turėjo omeny savo vyro kūrybą?

Skaitykit ir platinkit
DIRVĄ

TAUPLYKITE DABAR

Pas mus. Ne visi tarnautojai yra lietuviai, bet kiekvienam skyriuje galima susikalbėti lietuviškai.

UŽ CERTIFIKATUS MOKAME:

- 7¼% — 6 metų su \$1,000, minimum.
- 7½% — 4 metų su \$1,000, minimum.
- 6¾% — 30 mėn. su \$1,000, minimum.
- 6½% — 1 metų su \$1,000, minimum.

VĖLIAVOS DUODAMOS NEMOKAMAI pradėjus naują taupymo sąskaitą. Gausite vieną amerikietišką ir antrą pagal pasirinkimą su stovu. Kitos dovanos duodamos sąskaiton įdėjus atitinkama sumą.

SAVINGS INSURED UP TO \$40,000.00 BY F.S.L.L.C.

Saint Anthony Savings

1447 So. 49th Court • Cicero, Illinois 60650

Phone (312) 656-6330

Open Mon., 9-8; Tues., Thurs., Fri., 9-5; Sat., 9-1; Closed Wed.

Juozas Gribauskas, vedėjas

APIE BALTUS, BULGARIJĄ IR DR. JONĄ BASANA VIČIŲ

Liudo Dovydeno pokalbis su dr. Marija Gimbutiene

Šiomet šešioliktąją Vasario minėsim ir Dr. Basanavičiaus 50 metų mirties sukaktį. Sutaipimas. Tautos atgimimui paaukojęs jėgas, gyvenimą, Basanavičius mirė Vasario 16-toj.

Vaikystėje, Vilniuje, tada Marytė Alseikaitė (dabar dr. prof. Marija Gimbutienė) buvo dažna, artima dr. Basanavičiaus viešnia, kartu su tėvais, daktaru Alseika ir daktare Alseikiene.

Praeitą rudenį, prof. Marijai Gimbutienei viešint mūsų namuose, buvo maloni proga plačiau išsikalbėti apie jos keliones, mokslininkų suvažiavimus, kuriuose jai tenka dalyvauti kaip Kalifornijos Universiteto atstovei, to paties universiteto — Archeologijos Muziejaus kuratorei.

Būtų ilgoka šneka nors pobrėžiais suminėti dr. Ma-

rijos Gimbutienės mokslinę veiklą, gausią literatūrą — knygas jos parašytas ir naudojamas universitetuose daugelyje kraštų. Uždavins palengvėja, nes Marija Gimbutienė lietuviui skaitytojui jau senokai artima ir kaip mokslininkė ir kaip uoli kultūrininkė.

Šia proga arčiau paliesta Marijos Gimbutienės 1963 m. knyga *The Balts*,* (Pabaltiečiai). Išsami, toli už Pabaltijo siekianti mokslo šaknimis studija. Šia dingstimi pastebėtinas kiek atsilikęs pačių pabaltiečių susidomėjimas visokio dėmesio vertu veikalu.

Čia ir pradėta susiuvinėti pasikalbėjimą:

— *The Balts* knyga, tur būt rikiuojasi su Jūsų kitomis knygomis, ir tai palengvina patekti į bibliotekas?

— *The Balts* pasirodė *Ancient Peoples and Places* serijoje, kurią spausdina *Thames and Hudson* leidy-

la Londone bei *Praeger* Jungtinėse Amerikos Valstybėse. Tad nebuvo reikalo rūpintis kaip knygai patekti į bibliotekas. Kiekviena rimtesnė biblioteka tą seriją turi. Kas domisi baltistika, knygą seniai turi išsigijęs. Jos išėjo du leidimai, 1963 ir 1968. Kad lietuviai ar bendrai pabaltiečiai Amerikoje, nesidomi tai gerai žinomas reiškinys. Kai materialiniai reikalai yra pirmame plane, nei skaitymui nei knygų pirkimui laiko nėra. Kitaip buvo Vokietijoje tarp 1945 ir 1950 metų, kitaip yra Lietuvoje. Ten knygas išperka per valandą ir jas ryte ryja. Tačiau yra imigrantų branduolys, sakykim apie 3% visu gyvenančių Amerikoje, kuris nepaliaujamai ir nuširdžiai domisi ir baltistikos ir lituanistikos reikalais. Yra gi *Association for the Advancement of Baltic Studies*, kuri leidžia žurnalą ir nuolat organizuoja

kongresus. Yra *Metmenys*, yra Lituanistikos Instituto leidiniai ir kiti geri dalykai. Tai dar ne vakuumas. Per 14 metų nuo *The Balts* pasirodymo knyga pasitarnavo informacijai svetimtaučių tarpe ir daug kur naudojama kaip "required reading", nes lig šiol nėra kitos panašios knygos, kurioje būtų suglausti proistorės, kalbos ir iš dalies mitologijos duomenys. Analogiškas faktas yra mano baltų mitologijos paskaitos UCLA (Kalifornijos Universitete, Los Angeles). Per eilę metų turėjau apie 500 klausytojų. Iš jų tik vieną lietuvių ir dvi latvaites. Dar kitas faktas: kas šiuo metu dėsto baltų lingvistiką Kalifornijos Universitete? — Jules Levin, tik prieš 12 metų pramokęs lietuviškai. Dabar jau extraordinarinis profesorius ir atspausdinęs knygą apie prūsų kalbą. Tikėkimės, trečioji generacija nebus taip abejinga savo šaknimis.

— Šią vasarą dalyvavote Europoje archeologų suvažiavimuose. Ar atsiranda progų pasikalbėti ir Lietuvos kultūriniais, politiniais rūpesčiais viešai ar privačiuose susitikimuose?

Dr. J. Basanavičius Kaune 1924 m.

— Nuolat važinėjant po kongresus ir įvairiausiose aplinkybėse susitinkant su kolegomis, kaip galėtų nebūti progų pakalbėti apie Lietuvą? Niekas manęs amerikone nelaiko. Mano draugai žino, kad esu gimęs ir užaugęs Vilniuje. Ir žino, kad mano vardo ar darbų Lietuvoje niekas minėti negali (tik viena iš mano aštuonių knygų, būtent *Ancient Symbolism in Lithuanian Folk Art*, buvo pradėta versti į lietuvių kalbą, bet sustabdyta ir nepasirodė per 20 metų). Daugelyje Europos kraštų esu susikūrusi savo antrąją tėvynę. Kiekvienais metais ten būnant, nemažai vakarų buvo prakalbėta apie Lietuvą.

— Jūs buvote šią vasarą ir Bulgarijoje. berods antrą kartą lankėtės. Ar teko išgirsti iš dabartinių bulgarų mokslininkų ir eilinių minint dr. Joną Basanavičių?

— Bulgarijoje esu buvus mažiausiai šešis kartus, iš jų labiausiai atmintini buvo pirmasis, 1960 metais, ir paskutinis, 1976 metų liepos mėnesį.

1960 metais į Bulgariją atvykau iš Graikijos. Iš Sofijos vykau į Plovdiv ir iš ten norėjau skristi į Varną, bet kažkodėl lėktuvas nusileido Burgas, į pietus nuo Varnos ir šešias valandas reikėjo laukti kito lėktuvo. Iš aerouosto išėjau nusipirkti duonos ir pasižiūrėti

(Nukelta į 8 psl.)

* *The Balts, Marija Gimbutas, Ancient people and Places, 79 Photographs, \$9 Liner Drawings, 11 Maps. (286 psl.). Frederick A. Praeger Publishers, New York. Washington. Knyga gaunama pas laidėją. H-sios laidos keletą knygų dar turi i rautore. Leidėjo: 111 Fourth Ave., New York, N. Y. 10003.*

Pastatyk man kaminyčią

IŠTRAUKA IŠ ROMANO (2)

VYT. ALANTAS

— Gaila, griovio dugnas drėgnas!
— Galėtum švarką patiesti... — ji pašnabždėjo jam į ausį.
— Ne, geriau pakrūmėję, — jis pagriebė ją ant rankų ir rengėsi lipti iš griovio.
— Ne, nepatogu, paleisk! — ji išsinėrė iš vyro glėbio.
— Būkime rimti ir palaukime vakaro.
— Gerai, vakare aš tau parodysiu, kaip man sekasi brautis per kemsynę, o dabar duok savo skanėstus: išalkau, kaip vilkas.

Jie įkopė į kalnelį ir atsisėdo krūmų užuovėjoje. Agnė patiesė staltiesėlę, išėmė iš lauknešėlio svogūneliais ir pipirais apibarstytą lašinių brizą ir storą juodos duonos riekelį.

— Mano mėgiamiausi skanėstai! — jis apžiojo didelį kashnį duonos ir užsikando lašiniiais. — Tu moki iškept prašmatnius tortus, bet lašiniai su juoda duona — gardumynų gardumynas!

— Man vis rūpi, — kalbėjo Agnė žiūrėdama į vyrą, — ar tu negalėtum pasiskolinti pinigų iš Paažuolių bankelio grioviakasiams pasisamdyti? Beknisdamas tuos griovius nusikamuosi: ir dabar jau atrodoai sumenkęs.

— Gal ir sumenkęs, tik ne nuo kastuvo, o nuo tavo meilės, mano mergele lelijėle! — jis garsiai nusikvatojo.

— Argi, berneli dobileli? — ji kepštelėjo jam per nosį patenkinta.

— Tu visą laiką alkana...

— Noriu atsismagurianti, kol pastosiu: labai noriu vaiko, — ji pasakė rimtai.

— Nesirūpink, vaikų bus! I sveikatą: geriu už mūsų pirmagimį! — jis pakėlė šotėlį su alumi.

— Gausi trūkį, pasidarysi kledaras, ir visi tavo pentinai surūdys, — ji erzino vyrą.

— Gal ir pasidarysiu, bet tik tada, kai jau būsim atsivedę keturius vaikus.

— Keturius vaikus! Tu iš galvos kraustais: mane į kapus nuvarysi! — Agnė nudavė persigandusi, bet ji pabučiavo vyrą, glūstelėdama prie šono.

— Nieko, tu tvirta žemaitė, atlaikysi. Ir žinok, smulkintis aš nemėgstu! — jis tvirtai apkabino žmoną per pečius.

— Man rodos, kad ir tavo motina laukia: dažnai sugaunu jos žvilgsnius ant savo stuomens. Nesuprantu, ji manęs nemėgsta, o anūkų nori.

— Kiekviena anyta laukia sūnaitių, nesvarbu, ar jai marti patinka, ar nepatinka. O gal tu klysti: gal ji jau taip labai į tave neskersakuoja, kaip tau atrodo?

— Nesakyk, aš dar turiu akis... Bet, Kastyti, kaip mes susitapsinsime toje senoje, smirdančioje lūšnoje? Jau ir dabar ankšta, o kas bus, kai atsiras vaikų? Tėvai užleido mums savo alkierių, o jie patys miega svetainėje. Juk tai labai nepatogu: man vis rodos, kad jie klausosi, ar mūsų lova nebraška. O atsiras vaikų, to triukšmo bus dar daugiau. O tu nori ketvertuko... Dar tikrai nežinau, bet greit paaiškės...

— Kas paaiškės? — Kostas nustojo kramtęs ir sužiūro į žmoną.

— Man rodos, kad jau būsiu pastojusi...

— Valio! — Kostas išmetė į orą nusiplėšęs nuo galvos kepurę ir pasivertęs ėmė bučiuoti žmoną murmedamas: — Tai man mergytė! Tai man mergytė! Didelių atmainų bus Liepkalny!

— Paleisk, uždusinsi! Man šoną duria šaka! Ir čia taip drėgna!

Jis vėl ją pasodino šalia savęs ir, laikydamas tvirtai apkabines, paklausė:

— Ar tikrai?

— Man taip rodos: reikės nuvažiuoti į Paažuolius pas daktarą pasitikrinti.

— Ryt aš tave nuvešiu...

— Sakai, bus atmainų, bet aš vėl klausiu, kur tu tas atmainas sutalpinsi? Verkiant reikia didesnio namo. Mums, tau, man ir vaikams, reikia mažiausiai dviejų kambarių, atskiro kambario reikalingi tavo tėvai. Man ir senelio gaila: vargšas dabar vargsta užpečkyje. O kur svečių kambarys? Kai atvažiuos atostogų kun. Visbutas ir būsimas kunigas Aleksandras, kur tu juos apgyvendinsi? O juk reikia ir šeimynai patalpų.

Kostas klausėsi žmonos kalbos galvą nuleidęs, ir jo džiaugsmas ėmė atslūgti. Patylėjęs jis tarė:

— Kunigams klebonijos tai jau aš tikrai nestatysiu... Mums naujo namo reikia, kalbos nėra, bet mes neturim iš ko viską aprępti iškart: reikia pradėti iš pradžių — pirmiausia pastatyti naują tvartą. Tas senas, ankštas, sukiužusios sienos, žiemą nebelaiko šilumos.

— O ta tavo sukiužusi lūšna laiko šilumą? Argi tau svarbiau gyvuliai už mūsų vaikus? — Agnė žiūrėjo į vyrą labai nustebusi.

(Bus daugiau)

APIE DR. JONĄ BASANAVIČIŲ...

(Atkelta iš 7 psl.)

kaip atrodo Juodoji jūra. Pakeliui pasikalbėjau su vaikais, kurių buvo kokie aštuoni, Matyt susidomėję svetimtaute. Vienam jų daviau amerikonišką centą. Kai grįžau į aerouostą, nespėjus žengti pro duris, mane areštavo. Atėmė daiktus ir dokumentus. Tardymas prasidėjo tučtuojau, aerouosto viršininko kambaryje. Didžiausias įtarimas kilo dėl dviejų dalykų: mano vardas "Marija", atseit "bulgariškas", ir galėjau susikalbėti bulgariškai (kadangi šiaip taip visomis slavų kalbomis galiu susigrabioti). Reiškia, buvau "bulgare", kurią Amerika atsiuntė šnipinėti Bulgarijon. Tardė kokias tris valandas. Atrodė, kad kai perskaitė pakvietimą į Orientalistų tarptautinį kongresą, į kurį aš ir vykau), parašytą trimis kalbomis, anglų, prancūzų ir rusų, nutarė mane paleisti. Iš tikro, išleido į laukiamąjį, bet tada atsirado uniformotas milicininkas, kuris įsitempė mane į mažą kambarėlį ir pradėjo kumščiais daužyti, grasindamas, kad jei nepripažinsiu kas aš iš tikrųjų esu, jis mane taip primuš, jog savo kaulėlių nebesuskaitysiu. Kariavau ir aš. Už durų rinkosi minia. Matyt aerouosto tarnautojai susirūpino, kad manęs nenulinčiuotų. Pagaliau durys išvirto ir aš, leisgyvė, vėl patekau į laukiamąjį. Ligi šiai dienai jaučiu kaip drebėjo mano visas kūnas. Buvau spėjus mintimis atsiveikinti su viskuo. Baisiai graudu buvo dėl paliktų vaikų. Ir tas viskas turėjo dėtis kažinkur Burgas, kur taip netyčia užklydau norėdama patekti į Varną, su kuria rišo sentimentaliniai siūlai — kadangi ten gyveno daktaras Basanavičius. Nebetęsiant tos klaidios istorijos, noriu tik paminėti, kad man padėjo vokiečiai iš Berlyno, atvykę vasaroti į Bulgariją, ir nusivežė į "Auksinių Smilčių" kurortą. Ten, pasėdėjęs vandenyje, atsigavau.

Po 16 metų (1976) atvykau į Varną siunčiama Amerikos Archeologijos Instituto, kad aprašyčiau naujai surastą kapinyną su "trakų" auksu. Varnos aerouoste manęs laukė Bulgarijos Mokslo Akademijos atstovai su vėliavos didumo plakatu ir mano pavarde. Toliau, ministerišku juodu limuzinu buvau nuvežta į kur? — į "Auksinių Smilčių" kurortą ir gavau puikų kambarį geriausiame viešbutyje "Šipka". Toliau sekė 10 dienų labai malonaus darbo ir bendradarbiavimo su bulgarų archeologais (tarp kitko mano aprašytas auksas buvo ne "trakų", bet Senosios Europos iš

penkto tūkstantmečio prieš Kr. Tai sukėlė didelę sensaciją. Kam įdomu, žiūr. mano straipsnį "Varna-full of gold", atspausdinta Archaeology žurnale, New York, 1977 sausio mėn.).

Ar šiuolaikiniai bulgarai žino Basanavičių? Taip, žino. Ir manau, kad Jums bus įdomu išgirsti kaip aš apie tai sužinojau. Dieną prieš mano išvažiavimą iš Bulgarijos, buvau pakviesta kavutei restorane atsisveikimui. Kolegų tarpe buvo Ivan Ivanov, garsiojo Varnos kapinyno kasinėtojas ir jo žmona. Plačiau išsikalbėjome apie mano buvimus Bulgarijoje. Ir aš tada ėmiau ir papasakojau visą 1960 metų istoriją, pridėdama maždaug šitaip "Kokia ironija, nes aš taip norėjau pamatyti Varną, kadangi mano "diadia" (atseit Basanavičius) gyveno Varne nuo 1892 iki 1905 metų." Tada mano kolegos sustingo, o ponias Ivanov tarė: "Tai gal tas 'diadia' buvo Basanovič? Šitas klausimas man buvo daugiau negu netikėtus. Negalėjau ir pamanyti, kad apie 30 metų amžiaus jauni mokslininkai galėtų ką nors žinoti apie Basanavičių, kuris Varne gyveno prieš daugiau nei 70 metų. Ponia Ivanov buvo Varnos paminklų apsaugos įstaigos viršininkė. Tą savaitę, kai aš buvau Varne, buvo baigiamas gaminti didžiulis bronzinis Basanavičiaus barjefas, kuris turėjo būti pritvirtintas prie dar tebestovinčių namų, kuriuose Basanavičius gyveno. Tuo pat išvykome lankyti šitų namų Varnos centre. Po to nuėjome dar į kitą gatvę, kur jis gyveno kiek anksčiau. Namų ten nebėra, bet stovi nemažas akmeninis paminklas su bronzine lenta "Čia gyveno dr. Jonas Basanavičius..."

Rodos gerai žinojau dr. Basanavičiaus biografiją, bet šiais laikais pamatyti tuos paminklus buvo tikra staigmena. Šitokia pagarba, nenutrūkusi per 70 metų? Ir bulgarai ir Basanavičius nušvito nauja šviesa. Taip, mūsų Basanavičius tebėra gyvas tarp bulgarų. Jis minimas kaip vienas iš pačių didžiųjų Varnos miesto ge-

radarių, kaip miesto ir jo apylinkių augimo pagrindėjų, pradėjęs sanitarinius įrengimus ir pelkių nusausinimą ir tuo būdu paskatinęs Varnos kurortų (Auksinių Smilčių ir kitų į šiaurę nuo Varnos) augimą. Į tuos kurortus šiais laikais suvažiuoja milijonai žmonių. Visi tie darbai buvo šalia jo tiesioginio darbo kaip vyriausio miesto ligoninės gydytojo ir šalia jo mylimo darbo archeologijos, lingvistikos filokloro srityje (tada jis rašė didžiulį veikalą apie "Trakų-frygų tautystę ir jų atsikėlimą Lietuvon").

— Jums gyvenant Vilniuje, teko tur būt susitikti su Basanavičium jūsų namuose? Būtų įdomu išgirsti Jūsų vaikystės atsiminimų

— Prisiminimai siekia laikus, kai man buvo tik 4-5 metai. Mano tėvas ar abu tėvai dažnokai mane pasiimdavo "pas daktarą Basanavičių". Jis gyveno šalia mūsų, dr. Domaševičiaus namuose, o vėliau persikėlė į Mokslo Draugijos namus Antakalnyje. Tai buvo prieš pat jo mirtį ir jis retai išeidavo iš savo buto. Daug geriau prisimenu jo kambarius negu jį pas mus. Ten būdavo ilgi pasikalbėjimai Lietuvių Mokslo Draugijos, Vilniaus lietuvių kultūriniais ir kt. reikalais, o man reikėjo pačiai susirasti užsiėmimą. Labai gerai atsimenu, kad per vieną sesiją apgadinau asmeninę Basanavičiaus purpurinio pliušo kėdę, o per kitą — su peiliuku išdrožinėčiau rašomojo stalo koją. Keista, kad manęs nepalikdavo namie. Dabar galvoju, kad matyt, jog senelis nieko prieš vaikus neturėjo, gal net pagėidavo, nes jokių kitų vaikų aplink jį nebuvo. Pasveikindavo kartais sužnybdamas man žandelį. Ir šandien tuos pasveikinimus tebejaučiu kaip srovę, kuri tęsiasi per tėvą į dvasinį senelį. Ir ta mistinė gija tur būt lėmė, kad sukuosi toje pačioje domėjimosi orbitoje.

Ryškiai prisimenu didelį sujudimą, kai 1927 metų žiemą dr. Basanavičius sunkiai susirgo plaučių uždegimu ir buvo perkeltas tėvo ligoninėn. Ir jo mirties valandą, kai Vilniaus lietuvių gimnazijoje vyko vasario 16 minėjimas. Tebematavau kaip

tėvas atbėgo iš ligoninės pranešti liūdnos žinios ir Vilniaus lietuviai stojos tylos minutei. Sekė laidotuvės šalčiausią metų dieną (25°C) su 63 vainikais, o aš pirmą kartą gyvenime nešiau vainiko kaspina.

— Šiuo metu tur būt rašote naują knygą. Gal kas naujo išėjo? Būtų įdomu išgirsti.

— Neseniai išėjo mano knyga Neolithic Macedonia (didelio formato, 500 psl., išleista Archaeological Institute, UCLA). Tai 1969 — 1971 metų kasinėjimų Makedonijoje rezultatai. Toliau seks Achilleiono, šiaurinėje Graikijoje, monografija su dar svarbesniais duomenimis beatkuriant Senosios Europos civilizaciją — vieną pačių nuostabiųjų pasaulyje — kurios pradžia siekia daugiau nei 8000 metų. Science žurnalas atspausdino 1976 metais (kovo mėn.) mano (drauge su Ferguson ir Suess) straipsnį apie istorinį datavimą, kuris pasiremiant Achilleiono radiocarbono datomis ir

medžio rievų skaičiavimu, dabar siekia 6300 pr. Kr. Šalia tų darbų daugiausia domuos priešistorinė religija. 1974 metais išleista mano knyga "The Gods and Goddesses of Old Europe" seks kita apie simbolizmą ir ankstyviausiojo rašto susikūrimą.

Dėkoju Marijai Gimbutienei už jos atvirą, nuoširdų pokalbį. Manau, skaitytojai prisijungs prie padėkos.

OWNER/ OPERATORS

Dallas and Mavis need cab over tandem axle tractors to haul machinery to all point. East of the Mississippi River. Interested in improving your self call Personnel.

COLLECT

1-414-658-4831

Equal Opportunity Employer (6-15)

SPRING MAKERS SUNNY CALIFORNIA

Medium size spring company needs tooling foreman for 4-slide department and tooling room. Complete charge of 15 Torin and Nilson 4-slides plus tooling department. Must be capable of layout and design of 4-slide tooling, bidding tooling and running time. Wages open. Also need 4-slide tool makers and setup men. Phone collect 213-923-7272 and ask for JOE FORE or TIM TURNER or send resume to WESTERN SPRING & MFG. CO., 9451 WASHBURN RD. in DOWNEY, CA. 90242.

PETKUS
LAIDOTUVOS ĮSTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO
2533 W. 71 St. Tel. GR 6-2345-6
CICERO ILLINOIS
1410 S. 50 Ave., Tel. TO 3-2108-9
TRYŠ MODERNIOS KOPLYČIOS

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI
MAŽEIKAS & EVANS
6845 SO. WESTERN AVE., CHICAGO, ILL.

TRYŠ MODERNISKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS
Mašinoms vieta
REpublic 7-8600 REpublic 7-8601

Viešėdami Chicagoje aplankykite **PARAMA** MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĘ

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. JANUŠAITIS ir J. MAŽEIKAS

Čia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerų ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos — Pasirinkimas didelis.

APSILANKĘ — ĮSITIKINSITE.

SKAITYTOJŲ NUOMONĖS IR PASTABOS

EMIGRANTŲ BĖDOS

DR. V. PLIOPLYS

Be visų kitų emigrantiškų būdų, atsirado dar viena nauja bėda tai bendradarbiavimo su Lietuvos okupantu klausimas, kuris jau keli metai mus vargina ir spėjo padaryti nemaža žalą.

Tur būt, pirmą kartą visose mūsų istorijoje lietuviai piketavo lietuvius vienuolius. Tai liūdnas reiškinys. Ir vis dėl neišspręsto bendradarbiavimo klausimo.

Suskilo nusistatymas lietuviškos visuomenės; prieš ir už bendradarbiavimą. Panašiai pasidalino ir lietuviškoji spauda.

Vieni laikraščiai pasisakė visu griežtumu prieš bendradarbiavimą su Lietuvos okupantu, kiti laikraščiai nutarė tuo klausimu visai tylėti, gi kai kurie spausdino straipsnelius tik giriančius bendradarbiavimą ir bendradarbiautojus.

Visur bendradarbiavimo su okupantu klausimas yra svarstomas tik naudos ir žalos atžvilgiu. Vis sprendžiama kiek naudos ar kiek žalos turėtų bendradarbiaudami. Lietuviškuose suvažiavimuose, subuvimuose, nugėrimuose ir baliuose, kalbantys su jų dalyviais, visada išryškėja tik dvi nuomonės. Vieni sako, kad bendradarbiavimas su Lietuvos okupantu mums ir Lietuvai yra naudingas, kiti sako, kad yra visiškai žalingas. Vieni ir kiti duoda savo argumentus.

Į šį klausimą galima žiūrėti dar ir kitaip, ne tik naudos ir žalos plotmėje.

Atrodo, būtų visai tiksli paklausti, kas su mumis, Amerikos lietuviais, atsitiko, kad bendradarbiavimo su Lietuvos okupantu klausimas iš viso egzistuoja? Kur dingę mūsų principai? Lietuva rusų pavergta, lietuvius persekiojamas ir prievarta verčiamas būti dvasiiniai beformiu komunistu, o mūsų ryžtingumas mažėja. Mūsų visų idealas, Nepriklausoma Lietuva, kaip tai pradėjo daryti mažiau ryškus, ir kai kas jau mėgina gerintis Lietuvos okupantui.

Grįžkime į ne taip jau tolimą praeitį.

Kaip buvo žiūrima į žmogų, kuris rodė nors mažiausią norą bendradarbiauti su rusais 1940 metų vasarą.

Jeigu Nepriklausomos Lietuvos laikotarpį apibūdiname kaip laisvės, pažangos, tautinio atgimimo ir išdidaus džiaugsmo laikotarpį, kad esame tauta, sukūrusi nepriklausomą valstybę, lygią su kitomis pasaulio nepriklausomomis valstybėmis, tai sovietinę okupaciją galima apibūdinti.

kaip priespaudos, nužmoginimo, žiaurios diktatūros, kančios, melo, išdavystės, žudynių ir bedievybės mišinį. Juk žmonės, netekę kantrybės, sakydavo (ir dabar sako): "Kiba pats velnias tuos prakeiktus kacapus čia atnešė."

Kaip buvo žiūrima į tuos, kurie bendradarbiauja ar yra tik palankūs komunistams?

1940 metų rudenį, bent mūsų apylinkėje, buvo organizuojamos, taip vadinamos, "Raudonosios gurguolės", javams valdžiai pristatyti. Ūkininkai turėjo vežti javus į surinkimo punktus viena diena, organizuoti su pirmame vežime iškelta raudona vėliava. Kad būtų įspūdingiau, kad gurguolės būtų didesnės, užragindavo kelis kaimus iš karto. Norėta parodyti, kad visi ūkininkai savanoriškai, gaivališkai remia "išvaduotojų" valdžią. Raudonųjų fotografijas galėjai daug kur matyti.

Po tokios gurguolės važiavimo, pora dienų vėliau, teko būti tėviškėj. Visų pasipiktinimas buvo begalinis. Visi keikė komunistus, ruskius, kacapus, aziatus. Tai buvo asmeniškai patirta prievarta ir pažeminimas. Prievarta parduoti javus būtų dar ne taip tragiška, bet važiuoti iškėlus raudoną vėliavą, tai jau buvo per daug. Kaimyno sūnus Stasys žadėjo ką nors daryti, jei vėl kas nors organizuotų gurguoles.

Pyko ne tik ant komunistų. Labai pyko ir ant vieno

tolimesnio kaimyno, kuris atvažiuodamas į gurguolę atsivežė ir glėbį raudonų popierinių vėliavėlių ir užkišo po vieną ant kiekvieno vežimo.

Buvo su juo daug ginčų. Jis argumentavo: "Jei mes būsim geri partijai, partijai bus gera mums." Visi piktinosi jo pasielgimu ir jį koliodami vis pridurdavo: "Ale tu man šitaip. Jau neturi nė unaro, nė sarmatos."

Mūsų dabartiniu terminu sakant, tai buvo lyg koks bendradarbiautojas. Tai žmogus, kuris norėjo užvesti su komunistais pokalbį ir buvo pasirošęs nuolaidoms, bet kitų akyse jis buvo tas, kuris neturi jau nė unaro nė sarmatos.

Prisiminkim mūsų nusistatymą ir nuotaikas gyvenant Vokietijoje. Prisiminkim mūsų vieningą nusistatymą komunizmo atžvilgiu pirmaisiais dviem dešimtmečiais gyvenant laisvame pasaulyje. Tik kažin kas mumyse pasikeitė per paskutiniuosius kelis metus. Kas buvo laikoma pažeminimu ir gėda, laikoma kai kieno jau visai toleruotinu dalyku ir net naudos tame žiūrima.

Nežinia kaip ir kodėl atsirado mokyklos vadovėlis labai jau suniekinantis Nepriklausomą Lietuvą. Nuo kada tėvynės niekinimas pasidarė dorybe? Kas pasikeitė tų žmonių galvosenoje, kad jie taip stengiasi įtikinti Lietuvos okupantui? Ką jie iš okupanto tikisi, atsisakydama asmeninės ir tautinės garbės?

"Ale tu man šitaip. Jau neturi nė unaro, nė sarmatos."

Laisvajame pasaulyje gyvenančių lietuvių vaikai atsidūrė sovietiškoj pionierių stovykloje. Taip daryti motyvai nežinomi. Tai nema-

loni staigmena kiekvienam lietuviui ir čia ir senojų tėvynėj.

Jau keturi metai kaip studentai važiuoja į lituanistikos kursus Vilniuje. Pirmiausia okupanto atstovai atrenka kandidatus. Koks vergiškas nusizėminimas! Žmonijos ir Dievo priešai sprendžia apie kandidato tinkamumą.

"Ir tu man šitaip. Jau neturi nė unaro, nė sarmatos."

Okupantas apmoka išlaidas. Mažai laiko skiriama lituanistikai, bet daug propagandai įvairiose formose. Lankomi muziejai, sovietinės įstaigos. Daug ekskursuojama. Įgaliotinis kulto reikalams duoda religijos pamokas. Mokoma suklasota Lietuvos istorija. Idomu ką sako apie Vasario 16 dienos šventę, apie nepriklausomybės kovų savanorius, apie partizanus?

Visų Vilniaus lituanistikos kursų dalyvių būtų galima paklausti: ar jie nepastebėjo, kad okupuotoj Lietuvoj pinigai jau nelietuviški, kad sutiktų gatvėse karių uniformose nėra lietuviškų ženklų, kad mūsų trišpalvė jau pakeista kitokia vėliava, kad tautos himnas jau kitoks?

Gal tie kursantai paklausė, kas įsteigė Vilniaus universitetą? Jie negalėjo nepastebėti Vilniaus katedros. Gal paklausė, koks yra likimas to tauraus lietuvio, Vilniaus vyskupijos valdytojo, arkivyskupo M. Reinio? Gal ant jo kapo gėlių padėjo?

Buvę Vilniaus lituanistikos kursų dalyviai parašė kelis straipsnius laikraščiuose, girdami tuos kursus ir ragindami į juos važiuoti. Esą ten tik gražu, malonu, daug draugiškų žmonių ir t.t.

Gaila, kad jie lankyda-

miesi okupuotoj Lietuvoj nepastebėjo pagrindinio dalyko: kad ten nėra nepriklausomybės, kad nėra laisvės.

Jeigu sovietinei valdžiai pasiseka kursų dalyvius nuveikti sau palankiai, tai jau jų laimėta. O gal vieną kitą pasiseka ir komunistų tarnybon užverhuoti?

Per praėjusių Kalėdų šventes teko susitikti vieną žmogų, kuris pereitą vasarą buvo Vilniuj tuo laiku, kai vyko ten lituanistikos kursai. Jis paklausęs vietinių lietuvių ką jie mano apie tuos kursantus ir gavęs atsakymą, kad tai esą būsrys kvailių iš Amerikos.

Kas yra tie žmonės, kurie siunčia savo vaikus į Vilnių klausytis komunistų propagandos? Kas yra tie, kurie važiuoja? Kas yra tie, kurie tam pritaria? "Ale tu man šitaip. Jau neturi nė unaro, nė sarmatos."

Argumentas, kad tuose kursuose išmoks lietuvių kalbos ir pažins kraštą, yra nepakankamas. Juk ir stribai kalbėjo lietuviškai ir gerai pažinojo kraštą.

Važiuoti į okupuotą Lietuvą mūsų jaunimui yra patartina, naudinga ir reikalinga, bet tik pavieniai ar su ekskursijom. Būti okupanto šelpiamais mokiniais ir auklėtiniais, jokių būdu nepateisinama ir neleistina. Tur būt, niekas netiki, kad okupanto valdžia norėtų kursų dalyvius išauginti patriotais lietuviais ir tuo padėti kovoje už Lietuvos nepriklausomybę.

Kas yra tie, kurie nuėjo į rusų knygos klubą minėti Čiurlionio sukaktį pereitais metais? Kas yra tie, kurie slapta nulenda į komunistų ruošiamus koncertus? Kodėl? "Nė unaro, nė sarmatos."

Dabar vėl turime vargo su okupuotoj Lietuvoj gamintais filmais.

Sovietai, švęsdami 30 metų karo laimėjimo ir 35 metų Lietuvos užgrobimo (jie sako liaudies išvadavimo) sukaktis, pagamino ir filmų, skirtų rodyti ne tik viduj, bet ypač užsienyje. Juk jiems labai svarbu parodyti kaip jaunimas šoka, dainuoja ir džiaugiasi, atsikratę laisvės ir nepriklausomybės, ir kokie jie laimingi gyvendami komunistinėj diktatūroje.

Pasakymas, kad tuos filmus iškarpius sovietinės propagandos kaip ir nėra, yra grynas nesusipratimas. Tokių filmų buvimas Amerikoje ar kitur kur laisvajame pasaulyje jau yra prosovietinė propaganda.

Jeigu popiežius leistų gaminti ir pats finansuotų filmų gamybą, o kas nors sakytų, kad tame filme nėra nieko propaguojančio krikščionybę — netikėtume.

Lygiai taip neįtikėtina, kad sovietinė, propagandai

(Nukelta į 10 psl.)

Brangūs Lietuviai,

Artėja vasario 16 diena. Tai lietuvių tautos didžioji šventė. Iš lietuvių tautos kilusi laisvės idėja yra gyvastingoji tautos pastanga reaguoti į svarbiausią gyvenamojo momento uždavinį, pastanga pareikšti vyriausias tautos aspiracijas ir savo tautinę individualybę. Šitaip suprasta laisvės idėja visus geros valios lietuvius: pavergtoje tėvynėje ir laisvajame pasaulyje ipareigoja pagal savo tautinę sąžinę atlikti tos didžios šventės dieną savo idėjinę ir moralinę pareigą.

Šiandieną lietuvių tauta yra idėjinėje, religinėje ir kultūrinėje priespaudoje. Jei nepriklausomybės laikais Lietuva buvo plačiai išskleidusi laisvės sparnus, tai dabar jau tris dešimtmečius gyvena uždarame vergijos narve. Lietuvių tautos laisvės noras gal būt niekad nebuvo didesnis kaip dabar, bet geležiniai vergijos pančiai niekad nebuvo stipresni kaip šiuo metu. Dėl to laisvės ištroškęs lietuvis, uždarytas geležiniame narve su didžiu skausmu širdyje svajoja apie laisvą ateitį ir ilgisi praeities, bet yra bejėgis savo tragiškoje padėtyje. Laisvame pasaulyje gyvenęs lietuvis turi savo darbus ir pinigine auka prabilti į laisvos žmonijos sąžinę ir dėti visas savo pastangas, kad Lietuvai būtų gražinta Laisvė.

Todėl š.m. vasario mėn. 13 d. 2 val. pp. Marijos aukš. mokyklos salėje Chicagos Lietuvių Taryba rengia vasario 16 dienos iškilmingą minėjimą. Į šį minėjimą maloniai kviečia visus geros valios lietuvius dalyvauti ir savo aukomis paremti Lietuvos laisvinimo pastangas.

Aukas bus galima įteikti minėjimo metu, arba pasiųsti Chicagos ALT - išdininkui Vladui Šoliūnui šiuo adresu: 8335 Fieldcrest Ave., Willow Springs, Ill. 60480.

KRISTINA AUSTIN
CHICAGOS LIETUVIŲ TARYBOS PIRMININKĖ.

Emigrantų bėdos...

(Atkelta iš 9 psl.)

užsienyje skirtas filmas, neturi nieko prosovietiško.

Ar okupuotoj Lietuvoj kovojančiam patriotui būtų didesnė parama, kad mes komunistų partijos leistus ir gamintus filmus ignoruotume ir visai boikotuotume, ar kad visi entuziastingai grūstumės jų žiūrėti?

Ar buvo tikslu demonstruoti prieš sovietinių filmų rodymą Jaunimo Centre, Chicagoje?

O kas liko daugiau daryti, delegacijai susitarti nepavykus? Delegatai buvo išvaryti lauk, labai jau neteisingai pavaizduoti mūsų spaudoj ir apšmeižti.

Kai dr. K. Bobelis su delegacija nuvažiuoja pas Amerikos prezidentą, laikraščiai niekad nerašo, kad dr. Bobelis užpuolė Amerikos prezidentą.

Delegatai nė nemanė, ką nors Jaunimo Centre užpulti. Jie tik norėjo būti išklausyti. Norėjo įrodyti, kad mums visai nepakeliui su sovietine propaganda. Jie norėjo pasakyti, kad nepraraskime mūsų principų ir laikykime Nepriklausomos Lietuvos viziją aiškia, neužtemdytą komunistinės propagandos. Jie norėjo pasakyti, kad nebūkime palūžusiais dvasioje ir paskendę naivume. Jie norėjo pasakyti, kad nėra jokio pagrindo rodyti sovietinės propagandos filmą, tik dėl to, kad ten jau labai gražūs "abrozdeliai" ir kad ten vaizduojami lietuviai.

Gaila. Delegatai buvo išmesti lauk.

Ar bus ateityje daugiau panašių delegacijų ir demonstracijų?

Prieš sovietinę propagandą reikia kovoti visom priemonėmis. Jeigu reikės — bus.

Galima šį tą prikišti ir demonstracijos ruošėjams. Reikėtų atsikratyti nekvietimų talkininkų ir reikėtų demonstraciją nufilmuoti ir parodyti per televiziją, kad daugiau žmonių žinotų, jog sovietinė propaganda yra visai reali grėsmė ir nai viems žmonėms gali būti tikros pinklės.

Kodėl Amerikos lietuviai, kurie mėgina užkirsti kelią sovietinei propagandai, yra vadinami komunistais ir skaldytojais? O tie, kurie dėl savo naivumo ar visišką politinio nesubrendimo, padeda sovietinei propagandai, yra vadinami tauriausiais ir šviesiausiais.

Kas ir kodėl pasikeitė mūsų galvojime? Kodėl grupės ar partijos dominavimą laikome svarbesniu už bendrą reikalą? Kodėl tariamės padėti tautai draugaudami su jos žudykais? Jeigu visi to pačio tikslo, Nepriklausomos Lietuvos, siekiame, tai kodėl paklystam šunkeliuose? Visus savo veiksmus kritiškai įvertinkime, kad okupuotoj Lietuvoj žmonės nesakytų:

"Ale tu man šitaip. Jau neturi nė unaro, nė sarmatos."

R.N.'s AND L.V.N.'s NEEDED

Positions available immediately. Salary range R. N.'s \$11,232-\$14,628 yearly; L. V. N.'s \$8,628-\$9,840 yearly, depending on education and experience. Benefits include vacation leave, sick leave, group insurance, retirement, workmen's compensation, social security.

CONTACT PERSONNEL OFFICE
RUSK STATE HOSPITAL
P. O. Box 318
RUSK, TEXAS 75785
Phone: 214-683-5481

An Equal Opportunity Employer (6-8)

EKSKURSIJOS ! LIETUVĄ

VIENOS SAVAITĖS IŠ
BOSTONO, NEW YORKO, MONTREALIO
BALANDŽIO 6 — \$721.00 GEGUŽĖS 7 — \$829.00
BALANDŽIO 27 — \$735.00 RUGSĖJO 21 — \$815.00
GEGUŽĖS 2 — \$829.00 GEGUŽĖS 12 — \$829.00

DVIEJŲ SAVAIČIŲ IŠ
BOSTONO, CHICAGOS, NEW YORKO,
MONTREALIO
GEGUŽĖS 18 (su vakarų Europa)
BIRŽELIO 29, LIEPOS 13, LIEPOS 27,
RUGPIUČIO 10 — iš CHICAGOS \$1257.00
iš NEW YORKO \$1136.00
GEGUŽĖS 25 — \$ 999.00 RUGSĖJO 7 — \$999.00
BIRŽELIO 15 — \$1119.00 GRUODŽIO 21 — \$983.00

Prie šių grupių galima jungtis iš kitų miestų su papildomu mokesčiu.

REGISTRUOKITĖS IŠ ANKSTO —
VIETŲ SKAIČIUS RIBOTAS!

TRANS-ATLANTIC TRAVEL SERVICE

393 West Broadway, P. O. Box 116
South Boston, Mass. 02127
Telefonas: (617) 268-8764

Savininkė: ALDONA ADOMONIENĖ

PRICES BASED ON DOUBLE OCCUPANCY AND ARE SUBJECT TO CHANGES AND/OR GOVERNMENT APPROVAL.

NORINTIEM ATSIKVIESTI GIMINES IŠ LIETUVOS SU TVARKOMU IŠKVIETINIO DOKUMENTU.

Dėl nepagrįstų kaltinimų lietuviams

Kokiu mastu bevertintume, genocidas yra pats žiauriausias nusikaltimas. Patyrė jį pačioje stipriausioje formoje žydų tauta II-jo Pasaulinio karo metu, praradusi šešis milijonus savo vaikų nacių siautėjimo metais. Genocidas neaplenkė ir lietuvių tautos. Išgyveno jį genocidą nacių okupacijos metais ir jį tebeišgyvena dabarties komunistinėje vergijoje. Šimtus tūkstančių mūsų tautiečių kūnų priglaudė Sibiro tundros. Nacių viešpatavimo metais vien Flossenburgo koncentracijos stovyklos krematorijus užgniaužė 3,132 žydų ir 2,480 lietuvių gyvybes.

Gera suprantame iš žmogiškosios prigimties išplaukiantį norą genocidu nusikaltusius matyti nubausiais. Tačiau gyvenant demokratiškuose kraštuose, tai atliktina vengiant išpūsto sensacingumo, duomenų rinkimo ir teisminės procedūros klausimuose remiantis priimtais teisės standartais. Deja, kiek tai liečia JAV-es taip nėra. Kaltinamieji pirma "teisiami" amerikiečių spaudoje, o liudininkų prieš tariamus nusikaltėlius ieškoma Sovietų Sąjungoje. Tenka apgailestauti, kad net ir JAV Kongrese randame asmenis, kurie medžiodami sau balsus nemato Sov. Sąjungos pastangų diskredituoti pabėgėlius ir kreipiasi į Sovietų Sąjungą ieškodami kaltinamųjų įrodymų prieš savo krašto gyventojus. Būdami politikais jie juk turėtų žinoti kokią "dokumentaciją" ir "liudininkus" sovietai pristatys. Tačiau didžiausią nusivylimą teikia kelių žydų kilmės asmenų spaudoje keliama neapykanta lietuviams, už keliolikos dešimčių genocido veiksmuose dalyvavusių lietuvių nusižengimus genocidu kaltinti visą lietuvių tautą. To lietuvių tauta tikrai nėra užsitarnavusi!

Gaila, kad mūsų laisvini mo veiksniai per trejetą dešimčių metų nepajėgė išleisti moksliškai dokumentuoto veikalo anglų kalba, kuris nušviestų nepriklausomos Lietuvos stiprų užsiangąžavimą prieš hitlerišką nacizmą (čia prisimintina ir garsioji Sass — Neumann byla). Aišku, šiame veikale nebūtų likę nepalieti žydų — lietuvių santykiai ir lietuvių bei žydus palietęs genocidas nacių okupacijos metais. JAV LB Krašto valdyba, šiuo metu finansuojanti dr. T. Remeikio sovietinę okupaciją liečiantį veikalą "Dissent in Lithuania 1945 — 1975" (leidinys jau baigiamas rinkti spaustuveje), angažuojasi nacizmą liečiantį mokslinį veikalą artimoje ateityje anglų kalba

išleisti. Su keliais potencialiais mokslininkais autoriais šiuo metu vedami pasitarimai. Savaime aišku, kad toks veikalas nebūtų pilnas be gyvųjų liudininkų. LB užsakimu yra paruošta anketa pradiniam liudininkų apklausinėjimui. Vasario pradžioje anketa bus išsiuntinėta bendruomeniniams vienetams, juos prašant galimus liudininkus kontaktuoti ir pirminius jų parodymus išgauti. Detalų liudininkų apklausinėjimą vėliau pravestų veikalo autorius.

Esamai informacinės literatūros spragai pašalinti, susitarus su Lietuvių Enciklopedijos leidykla, JAV LB Krašto valdybos lėšomis yra išleista angliškosios lietuvių enciklopedijos straipsnio brošiūra — atspaudas, nušviečiantis žydų mažumos padėtį nepriklausomoje Lietuvoje ir nacių vykdytas genocidas. Šis išsamus publicisto — visuomenininko V. Rastenio straipsnis bus siunčiamas JAV

Kongreso nariams, pateikiamas žydų genocido klausimu rašantiems amerikiečių žurnalistams, ir, reikalingai, bus naudinga dokumentacija valdinėms įstaigoms.

JAV LB Krašto valdyba yra sudariusi planus jos delegacijoms būti priimtoms amerikiečių įstaigų besirūpinančių kaltininkų ieškojimu. Bus stengiamasi valdžios pareigūnus įtaigoti, kad nusikaltėlių ieškojimas būtų vykdomas diskretiškai, reikalą gerai ištyrus ir su liudininkų patikėtinumu pirma susipažinus, kad išvengti išpūciamo spaudoje sensacingumo ir nepagrįstų kaltinimų iššaukiamo sielvarto. Pirmasis JAV LB delegacijos pasimatymas minimu reikalu turėtas š. m. sausio 15 d. su JAV Atstovų Rūmų nariu kongr. Joshua Eilberg, Atstovų Rūmų Imigracijos ir Natūralizacijos pakomisės pirmininku. Apie tai teks informuoti atskiru pranešimu. (LB Inf.)

MAINTENANCE SUPERVISOR

Armour-Dial Company is seeking an aggressive, degreed engineer for its sterile meat canning facility. This position offers excellent growth opportunity into engineering and operations management as well as the maintenance division.

The successful candidate will have a bachelor degree in an engineering discipline and a minimum of 3 years experience. Supervisory experience with labor relations is a plus.

Amour-Dial is a subsidiary of the Greyhound Corporation, the 33rd largest corporation in the country. We offer an excellent salary and benefit package. Please submit your resume and salary history in complete confidence to Employee Relations Supervisor.

ARMOUR-DIAL COMPANY

P. O. BOX 1427

FORT MADISON, IOWA 52627

An Equal Opportunity Employer M/F

DIE TRYOUT

(CRANK AND TOGGLE)

TRUCK REPAIR — GAS AND ELECTRIC TOOL WELDER MACHINE REPAIRMAN

JOURNEYMEN STATUS ONLY

FISHER BODY

PLANT 21

6051 MASTINGS,

DETROIT, MICH. 48211

An Equal Opportunity Employer

WHAT'S BEHIND THE ECONOMICS NEWS?

America's third century has begun. A new president offers a new spirit, but how will we get off the inflation-recession merry-go-round, provide equal opportunity for all and stop the squandering of our human and material resources?

Get behind the headlines in a clear, informative, tuition-free economics course that deals with jobs, wages, taxes, housing, profit, speculation etc. ATTEND ONE SESSION A WEEK FOR 10 WEEKS BEGINNING THE WEEK OF FEBRUARY 7. SELECT DAY AND TIME BELOW AND REGISTER TODAY.

MON., FEB. 7
1 to 2:30 P.M.
7 to 9 P.M.

TUES., FEB. 8
7 to 9 P.M.

FRI., FEB. 11
1 to 2:30 P.M.

No tuition fee. Text, study manual and registration — \$10. No tests. A certificate is awarded for satisfactory completion of the course.

HENRY GEORGE SCHOOL OF SOCIAL SCIENCE
413 S. 10TH STREET
PHILADELPHIA, PA. 19147
Phone: WA 2-4278

CHARTERED BY THE UNIVERSITY OF THE STATE OF NEW YORK

Chicagos lietuviai

ANTANAS JUODVALKIS

SUDARYTA JAV LB ŠVIETIMO TARYBA

JAV LB švietimo Tarybos pirmininkas sudarė Tarybą iš šių asmenų: pirmininkas Bronius Juodelis, vicepirmininkas Robertas Mičiulis, sekretorius Rimas Černius, išdininkas Petras Pupius, knygyno vedėjas Antanas Kareiva. Departamentų direktoriai: spec. mokyklų ir kursų — kun. Juozas Vaišnys, S. J., aukšt. mokyklų — Juozas Masilionis, pradžios mokyklų — Irena Pemkuvienė, priešmokyklinio švietimo — J. J. Juknevičienė. Rajonų inspektoriai: rytinio — Antanas Masionis, vakarų — Ignas Medziukas. Trūksta vidurio rajono inspektoriaus ir religinio auklėjimo vadovo.

Tautinio muzikinio lavinimo ved. — Faustas Strolia, tautinių šokių lavinimo ved. — Jadvyga Matulaitienė, "švietimo gairių" redaktorė — Danutė Bindokienė ir administratorius — Jonas Bagdonas.

Švietimo leidinių komisija: Juozas Plačas (pirm.), Antanas Dundžila, Rimas Černius, Liuda Germanienė, Sofija Jonynienė ir Stasė Petersonienė.

Informacijos komisija: Vladas Būtėnas, Jurgis Janušaitis ir Antanas Juodvalkis. Ši komisija neturi sprendžiamo balso.

Kaip matome, švietimo Taryba susideda iš didelio aktyvių darbininkų skaičiaus. Linkėtina nepaskęsti procedūriniame popierizme, bet eiti su gyvenimu ir realiai dirbti lietuviško švietimo darbą.

Kaip informuoja pirm. Br. Juodelis (posėdis įvyko sausio 23 d. Jaunimo Centre), mokytojų studijų savaitė įvyks rugpjūčio 14-21 d.d. Dainavoje. Stud. savaitės vadovu pakviestas ir tas pareigas prisiėmė Bronius Krokys, Rochesterio, N. Y., lit. mokyklos vedėjas. Prašo visokeriopos talkos ir aktyvaus dalyvavimo. Mokestis už vieną savaitę nustatytas 70 dol., jaunimui 50 dol. (tvarkingiesiems bus grąžinta po 15 dol.).

"švietimo Gairių" redaktorė Danutė Bindokienė, kreipiasi į visus mokytojus, prašydama talkos medžiaga, patarimais, prenumerata. "švietimo Gairių" bus leidžiama bent 4 numeriai į metus. Žada jų turinį supopuliarinti ir pritaikyti šių dienų mokyklai. Visi mokytojai, per mokyklas, žurnalą gaus nemokamai, kitiems 3 dol.

Savo bendraraštyje, Br. Juodelis prašo mokyklas paminti Lietuvos nepriklausomybės paskelbimą ir Lietuvos patriarko dr. Jono

Basanavičiaus mirties 50 metų sukaktį. Rinkti aukas ir jas įteikti laisvinimo reikalams.

Paskutiniame švietimo Tarybos posėdyje buvo priimtos veiklos gairės, aptarti bėgamieji reikalai, duota eiga išsibaigusiems pratimams spausdinti. Pasidžiaugta jau atspausdinta mažiesiems skaitinių knyga "Nykštukų mokykla". Autorė Adelė Jonuškaitė-Abramaitienė, gyv. Toronte, Kanadoje. Iliustravo Vanda Aleknienė. Spaudė M. Morikūno spaustuvė, Chicagoje. Išleido švietimo Taryba, kaina 3 dol. Knyga spalvota ir teikia malonų išorinį vaizdą.

LIETUVIAI AMERIKIEČIŲ SPAUDOJE

The Inland Steelmaker Nr. 1 (1977. I. 7 d.), rašo apie Inland Steel bendrovės sudarytą sutartį su federalinės valdžios agentūra EPA (Environmental Protection Agency), dėl tolimosio oro ir vandens taršos sumažinimo. EPA agentūrai atstovavo vidurvakarių administratoriaus pavaduotojas Valdas Adamkus.

Inland Steel fabrikai yra prisiglaudę prie Michigano ežero, East Chicago, Ind., netoli didžiosios Chicagos. Liejyklose dirba apie 22,000 darbininkų, o su pagelbinėmis įmonėmis siekia 30,000. Dirbančiųjų tarpe buvo daug senųjų ateivių, dabar beliko tik jų vaikai. Nemažai ir naujųjų ateivių gavo darbo šiose liejyklose, bet jau didelė dauguma išėjo ar išeina į pensiją, o jų vaikai susirado darbus palankesnėse oro ir klimato sąlygose.

Bendrovė vykdo didelį praplėtimo ir taršos mažinimo planą. Statoma viena didžiausių aukštakrosnių (Blast furnace), esančių vakarų pasaulyje. Praplėtimo darbai kainuos netoli vieno bilijono dolerių ir numatoma užbaigti 1978-80 metais.

Taršos mažinimo įrengimai bendrovei kainuos daugiau 100 milijonų dolerių.

Minėto laikraščio pranešimu, V. Adamkus yra patenkintas vykdomais taršos mažinimo įrengimais. Žiūrint įrengimų pobūdžio ir dydžio, darbai užtruks iki 4 metų, o tarša bus sumažinta iki minimumo. Jau dabar yra sumažinta visu 90%. Tai didelis bendrovės ir EPA agentūros pagerinimas vietos gyventojams ir didžiosios Chicagos pietvakariams.

Malonu, kad mūsų žinomas visuomenininkas Valdas Adamkus yra amerikiečių vertinamas ir pažymimas.

★

"Chicagos Tribune" priemiesčių laida, trečiadienį, sausio 26 d. pašventė visą puslapį "Dirvos" bendradarbio Vytauto Aleksa Račkausko veiklai, kaip VISTA savanorio, apibūdinti. Didelė nuotrauka rodo Račkauską padedantį 93 metų lietuvi, Marcelei Vengelienei, susidoroti su oficialiais formalumais. Korespondentės Pam Sakowicz smulkiai aprašytas Račkausko kryžiaus kelias ligi 5113 W. Cermak, Cicero. Jo, dar kaip vaiko, pergyvenimas bolševikų revoliucijos Rusijoje, darbas nepriklausomos Lietuvos teismuose, bolševikų okupacija, hitlerinė Vokietija, gerbuvio valdininko tarnyba Darbo ministerijoje, Anglijoje, laikrodininko profesija Kanadoje ir, pagaliau, 1953 metais atvykimas ir įsikūrimas, "pažadėtoje žemėje", Amerikoje.

Račkauskas jau pradėjo penktus, įstatymais leidžiamus paskutinius, VISTA savanoriško darbo metus. Jis nuo pat pradžios, kartu su a. a. gen. Miku Rėklaičiu, tapo savanoriais projekto, surasti etninius senelius, kurie, dėl menko anglų kalbos mokėjimo, negali pasinaudoti visomis įstatyminėmis lengvatomis bei pašalpomis. Per tuos keturis su viršum metų Račkauskas šimtams lietuvių ir kitų tautybių seneliams padėjo išrūpinti įvairiausias pašalpas bei dokumentus. Jis artimai bendradarbiavo su kongresmanu Frank An-

VASARIO ŠEŠIOLIKTOJI CHICAGOJE

Chicagos Lietuvių Tarybos vasario 16-sios minėjimas įvyks š. m. vasario 13 d. Minėjimo programos santrauka sekanti:

1. Šeštadienį, vasario 12 d. 12 val. žuvusių dėl Lietuvos laisvės pagerbimas prie paminklo Jaunimo Centro sodelyje.

2. Sekmadienį, Vasario 13 d.:

10 val. pamaldos šv. Kryžiaus parapijos bažnyčioje. Pamaldas laiko ir pamokslą sako Vysk. Vincentas Brizgys. Pamaldų metu gieda sol. Algirdas Brazis ir Dainavos Ansamblis. (Automobiliai statomi miesto mokyklos parkinimo aikštėje).

10:30 val. pamaldos švč. M. Marijos Gimimo parapijos bažnyčioje.

10 val. pamaldos Liet. Evangelikų Liuteronų Tėviškės parapijos bažnyčioje.

2 val. p. p. Marijos Aukšt. Mokyklos salėje: Lietuvos gen. kons. J. Daužvardienės sveikinimas, ALTos pirm. dr. K. Bobelio žodis, Amerikiečių atstovo, Chicagos mero Bilandic kalba, dr. Leono Kriaučeliūno paskaita.

Meninę dalį atlieka sol. Algirdas Brazis, "Pirmyn" choras, vedamas Dariaus Lapinsko ir tautinių šokių grupė Vytis.

Minėjime kviečiame lietuviškąją visuomenę kuo gausiausiai dalyvauti.

Organizacijos pamaldose ir minėjime dalyvauja su vėliavomis.

Chicagos Lietuvių Taryba

nunzio, išrūpinant etniniams asmenims daugiau teisių. Dabar Račkauskas yra to projekto (Projekt Senior Ethnic Fond) sekcijos seniūnas ir ieško kas jį galėtų tame svarbiame darbe pakeisti. Lietuvių sekcijoje dar darbuojasi Aldona Rimienė ir Stasys Gečas. Projektas globojamas Illinois departamento senstadijų reikalams. Viso projekte yra 23 savanoriai, kalbą 40 kalbų.

Reikia pažymėti, kad Vytautas Račkauskas yra veiklus korporacijoje Neo-Lithuania, lietuvių teisininkų draugijoje, Lietuvių Bendruomenėje ir kituose lietuviškuose sambūriuose. Taip pat, jo puikiomis nuotraukomis gėrisi laikraščių skaitytojai.

ŽURNALISTO PREMIJA KUN. JUOZUI VAIŠNIUI, S. J.

Š. m. sausio 29 d. Spaudos baltiaus metu, Martini-que puošnioje salėje, Chicagoje, dalyvaujant 600 spaudos rėmėjų, žurnalisto premija buvo įteikta kun. Juozui Vaišniui, S. J. Kun. J. Vaišnys yra Lietuvių žurnalistų Sąjungos Centro valdybos pirmininkas ir ilgametis žurnalo "Laiškai Lietuviams" redaktorius.

Žurnalisto premijos paskyrimo aktą perskaitė komisijos sekretorė rašytoja Danutė Bindokienė. Komisiją sudarė pirmininkas dr. Jonas Puzinas, sekretorė Danutė Bindokienė ir nariai — Emilija Pakštaitė, kun. V. Bagdanavičius ir Vladas Būtėnas.

Šiai iškilmei vadovavo žurn. Vl. Būtėnas. Jis pristatė premijos mecenatą kun. Juozą Vaišnį, S. J. Laureatas dėkojo mecenatui, kuris negaili savo santaupų skirti tokiems "nepaprastiems" tikslams, lyg nerastų pelningesnio investavimo! Kun. J. Prunskis, lyg tas didysis A. B. Nobelis, savo santaupas barsto šakoto lietuviško gyvenimo įvykiams atžymėti.

Spaudos balių atidarė Lietuvių žurnalistų Sąjungos vicepirm. Jurgis Janušaitis. Pasidžiaugė gausiu dalyvių skaičiumi, nepabūgusių neįprastų žiemos šalčių ir pakvietė solistę Praurimę Ragienę, paaukojusią visą jos rečitalio pelną — 700 dol. Petro Daužvardžio fondui, įteikti jauniems spaudos bendradarbiams premijas. Premijų paskyrimo aktą perskaitė Emilija Pakštaitė.

Lietuvių žurnalistų Sąjungos Centro valdyba sausio 13 d. posėdyje paskyrė Daužvardžio vardo premijas šiems spaudos bendradarbiams: po 100 dol. — Eglei Juodvalkytei, Petrui Kisieliui, Rasai Lukoševičiūtei, Viktorui Nakui ir Romui Sakadolskiui; 75 dol. — Gabijai Juozapavičiūtei; po 50 dol. — Rasai Baltutytei, Teresei Gaidelytei, Rasai Razgaitytei ir Vyteniui Zinkui; po 25 dol. — Audrai Aleknaitei, Andriui Balnioniui, Laurai Baltutytei, Algiui Čepui, Danutei Norvilaitei, Gintarui Plačiui ir Gintai Valiūnaitei.

(Nukelta į 12 psl.).

UŽGAVĖNIŲ KAUKIŲ VAKARAS CHICAGOJE

(MARDI GRAS), rengiamas lietuviškų organizacijų, įvyks 1977 M. VASARIO 19 D. (ŠEŠTADIENI), 6:30 V. V.

Jaunimo Centro visose patalpose ir salėse.

Gros 2 orkestrai, šokama dviejose salėse. Įvairi ir įdomi programa. Veiks gėrimų barai, užkandinės, kavinės. Visi, visi kviečiami atsilankyti.

Įėjimas auka 5 dol.

Chicagoje...

(Atkelta iš 11 psl.)

Čia dalyvavusieji trys jaunuoliai atsiėmė jiems skirtas premijas, o Petras Kisieliūsis visų gavusiųjų vardu tarė padėkos žodį.

Meninei daliai vadovavo Vytautas Kasniūnas. Solistė Praurimė Ragienė, akompanuojant muzikui M. Motiekaičiui, padainavo 4 dainas ir vieną pridėjo bisui. Solistė susirinkusiųjų buvo šiltai sutikta ir nesigailėta katučių. Rašytojas Aloyzas Baronas paskaitė savo humoristinės kūrybos. Šį kartą rašytojas apdainavo mūsų visuomenės ydas ir čaižiai paplakė "vienytojus". A. Barono humoras pataikė į daugelio mūsų skaudamas vietas, todėl susilaukė triukšmingų aplo-dismentų.

Programa, su visų premijų įteikimu ir menine dalmi užtruko vieną valandą.

Prieš paduodant vakariene, jaunas dar nematytas kunigas šarauskas sukalbėjo reikšmingą maldą.

Žmonių daug, bet pakankamai buvo erdvės judėti ir šokti. Griežė šaunus neolituonų orkestras. Publika gana įvairi profesijų ir amžiaus žvilgsniu. Greta vieno

kito seneliuko, buvo ir jauniausiųjų, o vyravo vidutinio amžiaus žmonės. Greta smokingo, maišėsi ir paprasta eilutė, bet ponios buvo viena už kitą puošnesnės ir puikesnės.

PRISIMINTAS KORP! NEO-LITHUANIA STEIGĖJAS FIL. JURGIS DARGIS

Korp! Neo-Lithuania Chicago padalinio valdyba š. m. sausio 30 d. sueigoje, aptarė bėgamuosius reikalus ir prisiminė mirusį Korporacijos steigėją filisterį Jurgį Dargį. Jo atminimas pagerbtas vienos minutės susikaupimu.

Apie Jurgio Dargio gyvenimą ir jo visuomeninę veiklą kalbėjo sūnėnas Leonardas Dargis ir kaimynas Vytautas Račkauskas, o apie jo paskutinę kelionę — vyr. valdybos pirm. Mečys Šimkus.

REIKALAUJAMA ATITAISYTI NETIKSLIAS ŽINIAS

Enciklopedia Lithuanica IV tome yra atspaus-tas rašinys apie Korp! Neo-Lithuania įsteigimą, tikslus ir veiklą, bet priversta klaidų ir iškreipti faktai. Tuo reikalus fil. A. Budreckis

plačiai pasisakė 1976 m. DIRVOJE, o fil. A. Diržys nurodė netikslumus ir paprašė leidėją juos atitaisyti. Kaip informavo vyr. valdybos pirm. Mečys Šimkus, iki šiol nei iš leidėjo, nei iš redakcijos atsakymo negavo. Tuo klausimu kalbėjusieji buvo nuomonės, kad atitinkamus pataisymus turi įdėti Encikl. Lituanica papildymų tome. Sueiga vienbalsiai pritarė ir prašė painformuoti leidėją.

Kai Encil. Britanica prirašė komunistinių svaičiojimų apie Lietuvą, tai reikalavome, kad atitaisytų. Paskutinėmis žiniomis, tokias pataisas sutiko padaryti. Bet kai mūsų redaktorai ar leidėjai pridaro klaidų, tai mūsų pačių reikalavimus ignoruoja. Ar tai tvarkoje?

Sueigai pirmininkavo Linas Regis, o sekretoriavo Kęstutis Kaveckas. Nežiūrint gaudinančio šalčio, sueiga buvo gausi nariais. Po sueigos visi pasivaišino karšta kava.

Pirmininkas Zigmas Mikūzis priminė apie artėjančią Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo šventę ir garbės nario dr. Jono Basanavičiaus 50 metų mirties minėjimą. Taip pat priminė, kad didysis užgavėnių kar-navalas įvyksta š. m. vasario 19 d. 7 val. vak. Jaunimo Centro patalpose. Šiais metais, korporacija kartu su liet. gydyt. moterų pagelb. vienetu, gavo Čiurlionio Galerijos patalpas, kuriose bus įrengta visokių prašmatnybių: laimės raišai, barai, užkandinės ir kitokie dalykai. Korporantai kviečiami ne tik dalyvauti, bet atsivesti ir svečių, o turimus bilietus dar energingiau platinti.

ELIZABETH

VASARIO 16-TOJI ELIZABETHE

Lietuvių Bendruomenės Elizabetho apylinkė rengia Vasario 16 minėjimą vasario 13 dieną. Minėjimas prasidės šv. Petro ir Pauliaus lietuvių parapijos šventovėje 11 val. pamaldomis už kenčiančią Lietuvą. Tuojau po pamaldų visi persikelsime į Lietuvių Laisvės salę, 269 Second Street, Elizabeth, kur pats minėjimas prasidės 12:15 val.

Kalbės Rimas Česonis, LB Krašto Valdybos pirma-sis vicepirmininkas.

Meninę programos dalį atliks dr. Vinco Kudirkos vardo šeštadieninės mokyklos mokiniai ir New Jersey tautinių šokių grupė Liepsna, vadovaujama Birutės Vaičiūnaitės, akordeonu palydint Rūtai Raudytei. Be to, pirmą kartą čia debiutuos New Yorko jaunimo ansamblis "Sutartinė", vadovaujamas Jūratės Veblaitytės. Fortepijono palyda — jaunos pianistės Dailios Sakaitės. Taigi, visa

Bostono lietuviai

J. V. SUDUVAS

VASARIO 16-TOSIOS MINĖJIMAS

Vasario 16-tosios minėjimas rengiamas Lietuvių Piliėčių Klubo auditorijoje, vasario 20 dieną. ALTo delegacija vasario 2 d. lankosi pas Massachusetts valstijos gubernatorių ir Bostono miesto merą.

Sekmadienį, vasario 20 d. pagrindinis minėjimas prasideda pamaldomis šv. Petro lietuvių parapijos bažnyčioje 10:15 val. ryto už žuvusius dėl Lietuvos laisvės. Lietuvių organizacijos pamaldose ir minėjime prašomos dalyvauti organizuotai su savo vėliavomis.

Iškilmingas šventės minėjimas vyksta 2 val. po pietų klubo auditorijoje, Kalbės S.L.A. prezidentas Povilas P. Dargis, meninėje programoje pasirodys lituanistinės mokyklos mokiniai ir kompozitoriaus J. Gaidelio vedamas Brocktono lietuvių mišrus choras.

Lietuvių radijo valanda "Laisvės Varpas" 11:30 ryte transliuos specialią Vasario 16 programą. Visi lietuviai kviečiami gausiai dalyvauti ir savo aukomis prisidėti prie Lietuvos nepriklausomybės šventės minėjimo.

ALEKSANDRO ČAPLIKO 70-TIES METŲ AMŽIAUS PAGERBIMAS

Ilgametis daugelio lietuviškų organizacijų veikėjas ir Lietuvių Klubo pirm. A. Čaplikas 70 metų amžiaus gimimo proga savo namuose E. Broadway So. Bostone buvo pagerbtas lietuviškų organizacijų veikėjų ir klubo narių. Prie vaišių stalo, kuriam vadovavo A. Andriulionis, suaktyvininkui buvo pasakyta gražių sveikinimo žodžių, palinkėta toliau dirbti lietuvišką organizacinį darbą Lietuvos labui.

ALT S-GOS KULTŪRINIS SUBATVAKARIS

Sausio 22 d. kultūriniame subatvakaryje kalbėjo inž. Antanas Girnius tema: "Žemės plutos judėjimas". Prelegentas palietė žemės sluoksnių struktūros judesius ir jų mokslinį sekimą.

programa bus atliekama paties gražiausio mūsų jaunimo. LB Valdyba tikisi, kad mes visi šiame minėjime gausiai dalyvausime ir parodysime savo vienybę, nes ji šiuo metu mums labai reikalinga. Tegul meilė Lietuvos dega mūsų širdyse! Iki pasimatymo, sekmadienį, vasario 13 dieną, Tautos šventės minėjime, Elizabeth, New Jersey.

(jpv)

mą moderniosios technikos priemonėmis.

Vasario 5 d. Lietuvių Piliėčių draugijos salėje Bostono vyrų seksteto koncertas, vadovaujant komp. Julijui Gaideliui.

NAUJŲ METŲ SUTIKIMAS TAUTINĖS SAJUNGOS NAMUOSE

ALT S-gos Bostono skyrius kasmet organizuoja Naujų Metų sutikimą savuose namuose. Programą sudaro dainos, muzika, šokiai ir vaišės. Tokia programa suteikia Naujų Metų renginiui platesnę ir iškilmingesnę išraišką. Ir tada stovėdamas Naujųjų Metų angoje jauti mistišką nuotaiką ir tikiesi kažką nuostabaus įvykstant, kuris tavo likimą nukreips palankesne kryptimi. Tat įvairios puošmenos, muzika, dainos ir šokiai papildo visų šventišką nuotaiką.

Šių metų Naujų Metų sutikimas labai gražiai praėjo. Dalyvavo per 70 svečių. Renginiui vadovavo skyriaus vicepirmininkas inž. Vytautas Izbičkas. Svečiai buvo sutikti I aukšto salėje ir pavaišinti punčū. Parinktų plokštelių lietuviška muzika, Juozo Rentelio tvarkoma, gražiai papildė šią šventišką nuotaiką.

Antrame aukšte buvo paruošti stalai, kur vyko pagrindinės vaišės. Vyr. šeimininkė P. Kalvaitienė su savo pagelbininkėmis Merkiene ir Norkūniene parėngė valgius, kurie prasidėjo silkėmis, žuvimis ir grybais ir baigėsi mėsos patiekalais, pyragais ir kava. Gėrimus tvarkė A. Griauzdė.

11 val. 20 min. prasidėjo koncertas, kurį atliko sol. Benediktas Povilavičius, akompanuojant komp. Julijui Gaideliui.

Sol. B. Povilavičius visus puikiai nuteikė skambiomis dainomis ir arijomis. Bostono visuomenė yra dėkinga B. Povilavičiui ir J. Gaideliui.

12-tą valandą skyriaus pirm. J. Dačiui apibudinus Naujų Metų reikšmę ir pasveikinus svečius buvo sugiedotas Lietuvos Himnas ir valio 1977 metai. Vaišės ir šokiai tęsėsi dar ilgokai. Svečiai skirstėsi namo gerore nuotaikoje ir daugelis prašė užrašyti naujų metų parengimui sekančiais metais.

Skyriaus Valdyba šia proga dėkoja visiems prisidėjusiems prie Naujų Metų suruošimo, o ypač šeimininkėms Kalvaitienei ir Merkienei už aukas, J. Renteliui už muzikos instrumentų paskolinimą ir muzikos tvarkymą ir Jonui Kasmauskui atsiuntusiam skyriui iš Floridos 50 dolerių auką. (jd)

COSMOS PARCELS EXPRESS CORPORATION

Licensed by VNESHPOSYLTORG

Gerai pažįstama firma, kuri per daugelį metų skubiai ir tiksliai patarnauja savo skaitlingą klientūrą, siunčiant

DOVANAS-SIUNTINIUS

į LIETUVĄ, LATVIJĄ, ESTIJĄ, UKRAINĄ ir t.t.

GAVEJAS NIEKO NEMOKA.

TOKSTANČIAI KLIENTŲ PATENKINTI.

VISI SIUNTINIAI APDRAUSTI.

GARANTUOTAS SKUBUS IR TIKSLUS

PRISTATYMAS.

Visuose mūsų skyriuose rasite didelį kiekį įvairių aukštų kokybės prekių prieinamomis kainomis.

Informacijų ir nemokamų katalogų prašykite mūsų vyriausioje įstaigoje ir visuose mūsų skyriuose.

COSMOS PARCELS EXPRESS CORPORATION

488 MADISON AVE. (tarp 51 ir 52 g-vės)

FLOOR 21st NEW YORK, N. Y. 10022

SKYRIAI:

Apple-Valley, Min. 55124-7707 147St.	Tel.: 612-432-7083
New York, N.Y. 10003 — 45 Second Avenue	AL 4-5456
New York, N.Y. 10011 — 135 W. 14 Street	CH 3-2583
So. Boston, Mass. 02127 — 389 West Broadway	268-0068
Bridgeport, Conn. 06610 — 1880 Seaview Ave.	203-367-2863
Buffalo, N.Y. 14206 — 332 Fillmore Avenue	TL 6-2674
Chicago, Ill. 60622 — 2222 West Chicago Avenue	BR 8-6966
Chicago, Ill. 60629, 2501 West 69 St.	WA 5-2737
Cleveland, Ohio 44134 — 5879 State Road	884-1738
Irvington, N.J. 07111 — 762 Springfield Avenue	ES 2-4685
Irvington, N.J. 07111 — 1082 Springfield Ave.	374-6446
Grand Rapids, Mich. 49504 — 636-38 Bridge St. N.W.	GL 8-2256
Hackensack, N. J. 07601 — 112 Main St.	201-342-9816
Hartford, Conn. 06106 518 Park St.	246-9473
Lakewood, N.J. 08701 — 241 Fourth Street	FO 3-8569
Los Angeles, Calif. 90022 — 960 S. Atlantic Blvd.	AN 1-2994
New Haven, Conn. 06511 — 1329 Boulevard	LO 2-1446
Newark, N.J. 07106 — 698 Sanford Avenue	373-8783
Passaic, N.J. — 176 Market Street	GR 2-6387
Philadelphia, Pa. 19122 — 1214 N. 5th St.	PO 3-4818
Philadelphia, Pa. 19141 — 4925 Old York Rd.	GL 5-9586
Pittsburgh, Pa. 15203 — 1307 E. Carson Street	HU 1-2750
San Francisco, Cal. 94115 — 1826 Divisadero St.	FI 6-1571
Waterbury, Conn. — 905 Bank Street	PL 6-5766
Fort Wayne, Ind. 46808 — 1807 Beimeke Rd.	432-5402
Woodhaven, N.Y. 11421 — 94-08 Jamaica Ave.	441-4712
Worcester, Mass. 01610 — 144 Millbury Street	SW 8-2868
Youngstown, Ohio 44503 — 309 W. Federal Street	RI 3-0440

CLEVELANDE

Aurelija Balašaitienė

MŪSŲ SAŽINĖS BALSAS

'Iš visuomenės ydų semi žmogus stiprybę', muzikos triukšme, prie gėrimais ir už kandomis apdėto stalo, Dirvos baliuje kalba Antanas Gustaitis, intymiai nuleidęs balsą. Aplink minia besilinks minančių, dailiai pasipuousių Dirvos bičiulių, linksmai ir maloniai nuteikta Gustaičio sultingos, satyrinės poezijos skaitymo, šnekučiuoja, užgeria, pašoka, ir vėl šnekučiuoja. O temų yra daug, nes, nutaręs 'pakalbėti liūdnei', Antanas Gustaitis, kaip per muzikinę gamos skalę, paeiliui palietė su taikliu ir geliančiu humoru, beveik visas mūsų gyvenimo fazes: vi suomeninę, šeimyninę, ekonominę. Jis išnagrinėjo mūsų jausmus - patriotinius, pasididžiavimo, nostalgijos. Jis palietė mums skaudamą ben dravimo su 'kraštu' klausimą. Jis pliekė kaikiuriuos mūsų tautiečius, kuriuos, suklasifikavęs į 'šnipų' kategoriją, viešai kalbėjo apie tai, ko mes visi privengiame, net ir pašnibždomis. Tai buvo gaivinantis, pramogos skraiste pridengtas, dvasinio atsinaujinimo vakaras.

Antanas Gustaitis, rašytojas, humoristas, poetas ir satyristas, iš Nepriklausomos Lietuvos atsigabėjęs plačią patirtį kaip teatro ir radiofono direktorius, rašytojas ir poetas, gilią meilę savo tautai išreiškia viena iš efektingiausių literatūrinės kūrybos forma - satyra, kurioje, tarsi sugadintame veidrodžio stikle, matome save pačius, patetiškai juokingus, besidangstančius hipokrizės šydais, skęstančius kasdienybėje, guodžiančius save taurelėje ir praeities 'didybės' prisiminimuose. Savo morljerišku priėjimu, Gustaitis yra tapęs mūsų visuomenės gyvenimo sąžine. Moljeras matė viso pasaulio viziją, o Gustaitis - ribojasi mūsų gyvenimo vizija. Tai nereikia, kad pasaulinės problemos jam svetimos. Visuotinio, humanistinio elemento jo kūryboje yra daug, išplaukiant iš jo gilių erudicijos ir plačios poetinės sielos! Tačiau jis, kaip ir didžioji dalis mūsų visuomenės kūrybingų asmenų, sielojasi mūsų pačių likimu, todėl ir jo satyros, ir jo poezija, pirmoje eilėje kalba apie mus pačius.

Malonu klausytis prie mikrofono rašytojo, kuris sugeba perduoti savo kūrybą vaizdingai, su tinkama balso intonacija, taisyklinga taršana, aiškia dikcija. 'Redaktočiaus skunde' jis puikiai pajuokia mūsų 'raštinguosius'. Pas mus priprasta sakyti, kad visi gali rašyti, tik reikia prisėsti... Rašymas nereikalauja nei talento, nei sun-

kaus darbo, nei patirties. Rašo, anot Gustaičio, visi, ne tik poetai, bet ir 'pragyde kvailiai', rašo 'seniai apie seksą, o bobutė - apie rūtas', ir rašo 'dideli vadai', žadėdami fantastišką ateitį... Individuali ir giliai sarkastiška 'Sielvarto valanda' skamba kaip jo paties vidaus skausmo pajuoka - 'meldies už kiaulių sielą, kad ji ir žmogų nebesugrįžtu'. 'Nusivylime', pasakodamas apie Kalėdų ir Naujų Metų 'linksmybes', randa, kad ir taurelės dugną pamačius, gyvenimo kartėlis yra realus: 'geriam vyną, o ašaros rieda. Rašom žodį, o trūksta dainos'. Jo 'Žvilgsnis i ateitį' pajuokia patoso pilnas prakalba apie mūsų tautos ir valstybės rytojų, taip lengvai žadamą mūsų visuomenės vadų, nors ir jų asmeniškų gyvenimų yra apsunskinti visuotinių rūpesčių našta: šeimos gyvenimo pakrikimu, mišrių vedybų, rasių maišymo pavojais... To išdavoje, deja, šviesios ateities horizonte 'kontinentuose visuos mūsų kelnės plevėsuos'. Juokiamės ir plojame, tačiau riba tokia plona tarp ašarų ir juoko...

'Šnipų Invazija', sukėlus daugiau juoko negu bet koks kitas eilėraštis, yra skaudžios gyvenimo tikrovės satyra, kurioje bene pirmą kartą viešai kalbama apie mūsų visuomenės parazitais, kurie pasimetę savo bešakniniame gyvenime, prarado mūsų tautinę sąžinę ir sugebėjimą atpažinti mūsų egzistencijos laisvame pasaulyje esmę. Lengvai humoristiška satyra 'Sunku vadams' gaudina savo patetiškumu. Mūsų visuomenės vyresniosios kartos šulai, nepritapę prie gyvenimo Naujame Pasaulyje, vis dar gyvena savo praeities laurų ženkle. 'Tarybinės laimės' eilėraštyje taikliai perduota pavienių išardytų šeimų dilema, jų bandymas palaikyti bet koki gyvyrišį su namais. Brolis rašo broliui gromatėlę, kviesdamas grįžti 'namo'. Vienas kviečia 'i artele', kitas 'už kiaulių sargą', nes gyvenimas 'tėviškės rajone atgijęs'. 'Iškentėję prie buožių skurdą, vargą, badą, šiandien žygin soclenktynių vedam kiaučių vadą'. Nesvarbu, kad 'naktį krūmuos pamiegosi, dieną patylėsi'...

Neeliuota, feljetono forma satyra 'Jubiliejinė garbingo amžiaus diena' taikliai pajuokia mums taip įprastus jubiliejus. Čia sarkazmas kartus, geliantis ir skaudus. Ateina laikas, kai 'jautiesi atlikęs pareigą tėvynei' ir 'paskui šunelį seki i likusios ateities galą'. Čia matome skersinį piuvį tiek šeimyni-

Rašytojas Antanas Gustaitis prajuokino publiką iki ašarų...

nio gyvenimo problemų, tiek visuomenininko asmenybės silpnųjų. Flamarijono Žematūpio dvasinė būseną gaudi ir sentimentali, konkrečiai ieško ryšio su praeimi, veda prie išvados, kad 'iš tėvynės liko senas kelnų diržas, ir tas pats per trumpas'. Tuščiažodžiavimas, imantrios, gilesnės prasmės neturintys frazės, taip mėgiamos mūsų jubiliatų, kaip priemonės mūsų 'testinumui pratęsti', 'moralinių gairių' sąvokos, 'idealaus išeivijos lietuvio' sąvoka ('jis turi šiandieną būti savo viduje vieningas savo įvairume'...) - visa tai skamba pažįstamai ir girdėtai.

Ir taip besiklausydami Gustaičio žodžių, susimąstome svyruodami tarp ašarų ir juoko. Jo humoras originalus ir privačiuose pokalbiuose. Dabar, beruošias 'pomirtinių eilėraščių rinkinį'. Jis kalba apie lietuvių moterį, kaip apie savistovią, patrauklią asmenybę. Ilgametis Bostono lituanistinės mokyklos direktorius (120 mokinių nuo vaikų darželio iki 12 klasių), turėjo progos stebėti mūsų jaunąją moterų priegulę. 'Amerikoje mūsų moterys asimiliuojasi savo išvaizda ir polinkiais, tačiau jos yra per protingos pasiduoti aplinkai, todėl mūsų vyrukai renkasi lengvas svetimtautes. O lietuvių moteris turi savyje įdiegtas tradicines

moters vertybes', reiškia savo nuomonę Gustaitis, juo kai siūlydamas save cituoti sekančiai: 'aš nesu jokios moters apgavęs, tik esu jas visas trumpai mylėjęs'. Jo šypsena nukreipta į šokių salės vidurį, kur dvi elegantiškos, lieknos merginos grakščiai rangosi pagal modernaus šokio ritmą. 'Ir aš turiu visus griekus ant savęs pasiimti', juokais kalba jis toliau.

Gustaičiui rūpi lietuviškos knygos likimas. 'Mūsų leidyklos pirkliškai žiūri i poeziją. Šalia populiarios literatūros, turėtų būti leidžiami poezijos rinkiniai', su pasipiktinimu balse, rimtai kalba jis.

Rašytojų draugijos premijos laureatas, populiarius mūsų kolonijose, kūrybingas ir aktyvus visuomenės gyvenime, A. Gustaitis yra parąšęs operetės libretto 'Generalinis Dvasios vadas', kuri statoma Dariaus Lapinsko Chicagoje.

Pakartotinai išklausiusi užkreduotą programą magnetofono juostoje, aš Gustaičio skaityme girdžiu mūsų visuomenės sąžinės balsą. Kaip Moljeras savo laiku Prancūzijoje, ir jis ne visada yra visų suprantamas, ar net mėgiamas. Jei kartais 'ant vagies kepurė dega', tai vistiek jo kūryba turi gydomos galios ne vien kaip mūsų ydų pajuoka, bet taip pat ir

kaip psichinės terapijos pamoka - įdiegti mummyse retai teuztinkamą sugebėjimą pažinti savo ydas ir mokėti iš jų pasijuokti. Gal nieko nėra labiau tragiško tiek individo, tiek visuomenės gyvenime, kaip humoro jausmo neturėjimas.

A. Gustaičio kūryba eina su šia diena lengvais ritmingais laiko žingsniais, kurių skambėjime girdžiu šauksmą sulaikyti mus nuo taip emigrantams charakteringos degeneracijos, nuo smukimo i menkaverčio gyvenimo verpetus. Turiu vilties, kad jo balsą girdėsime dažnai ir kad mūsų žingsniai susilies i vieną darnią rikiuotę savęs tobulinimo ir mūsų ateities užtikrinimo žygyje.

PABALTIEČIŲ IR LIETUVIŲ SLIDINĖJIMO PIRMENYBĖS

1977 m. š. Amerikos Pabaltiečių ir Lietuvių Slidinėjimo Pirmenybės įvyks vasario 19 d., šeštadienį, Devils Elbow Ski Resort, Bethany, Ont., Kanadoje (apie 60 mylių į šiaurės rytus nuo Toronto). Varžybas vykdo Toronto Estų Sporto Klubas Kalev".

Alpinistinių pirmenybių programoje bus slalomas ir didysis slalomas. Varžybų pradžia — 12 val. Registracija nuo 9 val. r. iki 11:30 val. r.

Neoficialios cross-country varžybos bus vykdomos vyrų, moterų ir įvairiose priegulio klasėse. Pradžią 10 val. Registracija nuo 8:30 iki 9:30 val.

Smulkios informacijos praneštos sporto klubams. Pavieniai slidinėtojai prašomi kreiptis i ŠALFAS S-gos Slidinėjimo vadovą šiuo adresu: Mr. Vytenis Čiurlionis, 19755 Upper Terrace, Euclid, Ohio 44117. (Tel. 216-481-1525).

Dėl sniego stovio bei kitų informacijų prašome kreiptis pas rengėjus: Mr. Helmut Jaaguste, — 62 Talbot Rd., Willowdale, Ont. M2M 1R9. (Tel. 416-223-6141).

POSITIONS AVAILABLE for REGISTERED PHYSICAL THERAPISTS

For both home health care and physical therapy department in a progressive community hospital in Athens, Ga. Salary commensurate with experience and ability. Apply call or write to Personnel Dept. ST. MARY'S HOSPITAL 1230 Baxter St. Athens, Ga. 30601 404-548-5171 E.O.E.

(3-12)

PIRMĄ KARTĄ CLEVELANDE

PASAULIO LIETUVIŲ JAUNIMO SĄJUNGOS CLEVELANDO SKYRIUS RENGIA

gabiosios dainininkės ADRIANOS JOCYTĖS (iš Argentinos)

K O N C E R T A

š. m. vasario 13 d., sekmadienį, 4 val. p. p. D. M. N. P. PARAPIJOS SALEJE, 18022 NEFF RD.

Visi, visi maloniai kviečiami!

Bilietai: 5, 4, 3 dol. Gaunami pas platintojus: J. Jogą tel. 678-4387, V. ir N. Lenkauskaites tel. 831-1494, U. Stasaitę tel. 486-2111.

VAIZDAI IŠ DIRVAI PAREMTI BALIAUS CLEVELANDE

Visos nuotraukos Jono Garlos

ALT S-gos Clevelando skyriaus rengtas Dirvai paremti balius sausio 22 d. Clevelando Lietuvių Namuose tiek savo programa, tiek puošnių svečių gausumu yra pavykęs. Meninę programą atliko iš Bostono rašytojas Antanas Gustaitis ir clevelandietis jaunas muzikas Danielius Gendrikis.

Nuotraukoje viršuje skyriaus pirmininkas Jonas Mockus skelbia loterijos laiminguosius. Skyriaus vicepirmininkas Stasys Astrauskas įteikia laimėtojiui Vladui Šnioliui Staškūnų padovanotą loterijai tortą — beržo šaką. Kairėje stovi bilietus platinę Staškūnas ir vidury Palubinskaitė.

P A D Ė K A

DIRVAI paremti balius (š. m. sausio 22 d.) rengėjai reiškia nuoširdžią padėką: Programos atlikėjams poetui-rašytojui A. Gustaičiui, akordeonistui D. Gendrikui ir R. Strimaičio šokių orkestrui.

Poniai Mainelienei už vaišių paruošimą. Už paaugotus loterijai fantus: skyriaus pirm. J. Mockui už konjako bonką, A. Staškūnienei už tortą "beržo šaka" ir Dirvai už du toms knygos "Šventaragis". Už loterijos pravedimą L. Staškūnui ir D. Palubinskaitei. Baro tvarkytojams V. Blinstrubui ir V. Skirpstui J. Stempužiui už garsiakalbio paruošimą. J. Garlai už balius nuotraukų darymą. Už aukas kun. G. Kijauskui, S. J. \$25.00 ir K. Mažonui \$12.00. Visoms lietuviškoms ir amerikietiškomis firmoms pasigarsinusiomis mūsų parengimo programoje.

Nuoširdi padėka visiems svečiams atsilankiusiems baliuje, kurių pakili nuotaika buvo priežastim gražiam balius pasisekimui ir netoli 1000 dolerių Dirvai paremti pelno.

Amerikos Lietuvių
Tautinės Sąjungos
Clevelando Skyriaus
Valdyba

UŽGAVĖNIŲ POBŪVIS

Hartfordo jaunimas maloniai kviečia linksmai su jais užsigerinti vasario 19 d. 8 val. Lietuvių Klube. Skaniai pasivaikšinsite ir linksmai pasišoksime geram orkestrui grojan. Įėjimas 6 dol., studentams — 3 dol.

Balius svečiai programos metu.

• Vincas Misiūnas, Elizabeth, N. J., tapo knygos "Tautinės minties keliu" prenumeratoriu rėmėju, atsiųsdamas 20 dol.

OPPORTUNITY FOR RN'S AND LPN'S ALL SHIFTS

Join those who work at Marian Manor and live at Islandview Manor. Pleasant working conditions and if needed brand new 1 bedroom furnished apartment with linen and all utilities. Adjacent to work Starting salary and liberal personnel policies & fringe benefits.

APPLY OR CALL
**MARIAN MANOR
MEDICAL CENTER**
18591 Quarry Rd.
Riverview, Mich. 48192
313-282-2100

WANTED JOURNEYMEN
DIEMAKERS
DIE TRYOUT
KELLER OPERATOR
HYDROTEL OPERATORS
Must have job shop experience & be able to set up own job. 58 hour week. DTA shop good program.
HERCULES MACHINE TOOL & DIE
13920 East 10 Mile Rd.
Warren, Mich. (3-9)

OWNER OPERATORS

HOME TRANSPORTATION CO. A national heavy hauler has immediate need for 1971 or later 3 Axle Diesel Tractors. Good pay. Loaded or empty. Husband and wife team welcome. You are paid after each load. We pay for all permits and base tag. Call (800) 241-5771 or (800) 282-9018. (51-8)

FOREMAN

Experienced, for 30 man MOLD SHOP. Top Pay. Vacation & Holidays paid. Bonuses. Also, Top Machinist for Rubber Mold work and top Rubber O-Ring man wanted 50 hour work. Send resume to
P. O. Box 352
Lebanon, Tenn. 37087 (6-10)

P A D Ė K A

A. A.

MAGDALENAI BRUOŽIENEI

mirus 1977 metais sausio 22 dieną.

Nuoširdžiai dėkojame klebonui B. Ivanauskui, už patarnavimą bažnyčioje, kapuose ir laido-tuvių namuose. Kar. A. Juozapavičiaus šaulių kuopai, Pranui Marcinkevičiui, Olgos Neubauer šeimai, ponams Miglinams už atsiųstas labai gražias gėles. Dėkojame visiems atsilankiusiems koplyčioje, aukojusiems šv. Mišias ir visiems palydėjusiems velionę į kapines.

Sūnus Kazys, duktė Uršulė ir
žentas Antanas Šiaučiūnai

DR. JONUI ir JUOZUI

MAURUKAMS

bei artimiesiems, jų broliui mirus, nuoširdžią

užuojautą reiškiamo

Jurkūnai

Brangiam mūsų šeimos bičiuliui ir vien-minčiui

A. A.

PRANUI BASČIUI

mirus, giminėms ir artimiesiems reiškia gi-lią užuojautą

Bronė Paplėnienė
Auskė ir Rimas Vaičiaičiai
Rūta ir Andrius Pužauskai

Brangiai mamytei KOTRYNAI BRA-ZAUSKIENEI Lietuvoje — Palangoje mirus, mielam kolegai

dipl. mišk. JONUI BRAZAUSKUI

gilų užuojautą reiškia

Mykolas, Elena,
Gintaras ir Indris
Gureckai

CLEVELANDE IR APYLINKES

PARAMA DIRVAI

Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos Clevelando skyriaus š. m. sausio mėn. 22 d. surengtas "Dirvos" balius davė 954.29 dolerius pelno. Skyriaus valdyba iš šio pelno paskyrė 500 dolerių "Dirvos" atstatymo vajui įteikiant dr. V. Bložės vadovaujamam komitetui, ir 454.29 dolerius Dirvos pagerinimo reikalams.

Su šia suma ALT S-gos Clevelando skyrius Dirvos atstatymo vajui yra davęs 1000 dol. Ačiū.

• B. Smetonienė, negalėdama sausio 22 d. dalyvauti Dirvai paremti baliuje, Dirvai atsiuntė auką 15 dol. Ačiū.

• Taisau TV, radijo ir stereo bei visus namų elektrinius reikmenis. Skambinti Ignui Beržinskui tel. 531-2568. (5-6)

Sol Violeta Balčiūnienė atliks meninės programos dalį Vasario Šešioliktosios minėjime, vasario 20 d. 4 val. p. p. Dievo Motinos Nuolatinės Pagalbos salėje. Be to, meninėje programoje dalyvaus ir Clevelando ramovėnų choras. Pagrindinę kalbą pasakys iš New Yorko Batuno pirm. Miklas.

• Apdraudos reikalais geriausius patarnavimus gausite kreipdamiesi į Z. Obelenį tel. 531-2211.

CLEVELANDE PANAIGINAMA...

(Atkelta iš 1 psl.)

Pagaliam, išpūdingas tautybių protesto susirinkimas buvo baigtas aklos senutės užrekorduotų žodžiu, kuri prašė Dievo, kad jis suteiktų tautybių radijo vadovams stiprybės ir kad tautybių programos nebūtų uždarytos, kad Amerikai reikia senojo pasaulio kultūros turtų, nes be jų Amerikoje būtų dvasinė dykuma. Akloji senutė ištisą dieną klausosi WXEN stoties tautybių radijo programų, ir jos pripildančios jos vienišą gyvenimą šviesa ir gyvybė. Salė buvo sustingusi nuo jos žodžių. Daugelio akyse suspindėjo ašaros.

Clevelando lietuviai drauge su kitomis tautybėmis išsiskirstė pasiryžę panaudoti visas jėgas, kad diskriminacija prieš tautines mažumas būtų sustabdyta ir kad tautybių radijo bangos vėl pasiektų visų klausytojų namus.

• Perkant ar parduodant namus, prašome kreiptis pas Cipkus Realty, 31715 Vine St., Willowick, Ohio 44094. Tel. 943-0910.

WANTED
JOURNEYMEN

ALL AROUND
MACHINISTS

Must be able to set up work from blue prints & close tolerance. Steady work for qualified men. Top wages and benefits.

JOHN McADAMS & SONS
20 KNIGHT STREET
NORWALK, CONN. 06852
Tel. (203) 866-3335
Established 1842

(5-8)

Vilties Draugijos šimtininkei

DR. BIRUTEI KASAKAITIENEI

ir jos vyrui BRONIUI, taip pat Vilties šimtininkui, brangiai motinai ir uošvei Lietuvoje mirus, nuoširdžią užuojautą reiškiamo

Vilties Draugijos Valdyba
ir
Dirva

DR. BIRUTEI KASAKAITIENEI,

visada mums ištiesusiai ranką, brangiai motinai Lietuvoje mirus, nuoširdžią užuojautą reiškiamo

Lietuvių Tautiniai Namai
Chicagoje

DR. BIRUTEI KASAKAITIENEI

ir jos vyrui, brangiai motinai Lietuvoje mirus, nuoširdžią užuojautą reiškiamo

Jurkūnai

Brangiai motinai ir uošvei Lietuvoje mirus, mieliems

**Dr. BIRUTEI ir BRONIUI
KASAKAIČIAMS**

gilią užuojautą reiškia ir kartu liūdi

Felicija, Genė, Cezaris,
Živilė, Algis, Regina ir Edas
Modestavičiai

A. A.

VYTAUTUI MAURUKUI

mirus, broliams dr. JONUI ir JUOZUI su šeimomis ir artimiesiems reiškiamo gilią užuojautą

Kiršoniai

EXPERIENCED BAKERY SUPERVISOR

The position is available in the St. Louis area for the individual with proven supervisory experience. Knowledge of dough mixing and bread make-up is essential!

Only those person with a strong bakery background will be considered.

Excellent salary and benefit program complement this position.

KROGER BAKERY

Call (314) 865-1577, Ext. 41

for confidential interview

An Equal Opportunity Employer

JEI JUMS REIKIA UŽDENGTI STOGĄ, PATAISYTI AR PAŠALINTI VARVĖJIMĄ, KREIPKITĖS Į

LATVIAN ROOFING

Telefonas (216) 521-2182

DARBAS ATLIEKAMAS GREITAI IR SĄŽININGAI.

Dengiame stogus apartamentams, įmonėms, krautuvėms.

Tvarkome kaminus ir vandens nutekėjimo vamzdžius.

MARTINS ir GUNARS KAULINS

Lakewood, Ohio

LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS MINĖJIMAS JAV SENATE

Iš Washingtono gautas pranešimas, kad Lietuvos nepriklausomybės minėjimas JAV Senate įvyks vasario 23 d. 10 val. ryto. Tai išrūpinti Amerikos Lietuvių Tarybai daug padėjo sen. Charles Percy.

• **A. A. Pranui Basčiui**, Dirvos bendradarbiui, Toronte mirus, jo bendraminčiai ir bičiuliai vietoj gėlių, aukojo Dirvai.

Po 20 dol. B. ir M. Abromaičiai, E. ir J. Jurevičiai, V. ir K. Kalendros, J. Kaškelis, A. ir P. Kvederai, V. ir V. Petraičiai, P. ir V. Skirgailos.

Po 10 dol. — J. Dambaras, L. ir V. Matulevičiai, O. ir J. Rinkevičiai, J. ir V. Skrebutėnai, Anelė Statulevičienė, Albinas Statulevičius, A. Šukaitis.

Po 5 dol. — J. Pilipavičius, J. Stanaitis.

3 dol. — L. Česėkienė.

Viso gauta per K. Kalendrą 223 dol.

Visiems aukojusiems Dirva nuoširdžiai dėkoja.

DAILĖS PARODA

Ateitininkų IX-sis kongresas įvyksta š. m. rugsėjo 1-4 dienomis Clevelande.

Šia proga rengiama ir dailės paroda, kurioje dalyvauti kviečiami visi ateitininkų dailininkai-kės.

Prie Kongreso komiteto sudaryta speciali parodos komisija. Visais registracijos bei informacijos reikalais prašoma kreiptis į **Nijolę Palubinskię**, 2870 Meadowbrook, Cleveland Hts., Ohio 44118, tel (216) 932-3798.

Apie dalyvavimą parodoje prašoma pranešti iki balandžio 1 d.

TEISINĖ PAGALBA TAUTIEČIAMS

Sovietų Sąjungai siekiant diskredituoti nuo komunizmo pabėgusius lietuvius ir keliems naiviems Kongreso nariams Sov. Sąjungai talkinant "liudininkų" beieškant už Geležinės uždarangos, kai kurie mūsų tautiečių yra varginami žinias renkančių Imigracijos — Natūralizacijos tarnybos, Teisingumo departamento ar JAV Saugumo organų pareigūnų.

JAV LB siekia sudaryti sąlygas teisinę pagalbą padaryti prieinamą kiekvienam valdžios įstaigų neteisčiai kaltinamam lietuviui, o tuo pačiu apginti ir lietuvių tautos gerą vardą. JAV LB Krašto valdyba ir LB Tarybos Prezidiumas kreipėsi į Clevelando advo-

kato specialybe besiverčiantį LB Tarybos narį Algirdą Širvaitį. Šis sutiko teisinę pagalbą teikti kiekvienam su JAV valdinėmis įstaigomis problemas turinčiam tautiečiui, teikiamą patarimą surišant su minimaliu atlyginimu. Advokatui Širvaičiui pačiam dėl kokių priežasčių neapsimant bylos ginti, jis tarpininkaus kito advokato parinkime ir jam suteiks būtinas žinias liečiančias Lietuvą, lietuvių, laikotarpio aplinkos sąlygas.

JAV LB Krašto valdyba kiekvieną JAV valdinių įstaigų nusižengimais kaltinamą tautietį skatina kreiptis į savo advokatą arba susisiekti su advokatu Širvaičiu: Mr. A. Širvaitis, 877 East 185th St., Cleveland, Ohio 44119. Telef.: 216-692-1222. (LB Inf.)

• **JAV Lietuvių Jaunimo Sąjungos tarybos rinkimai** įvyks 1977 m. balandžio 2 d. Šiais metais bus reikalaujama, kad pasiūlytų kandidatų vardai ir pavardės būtų prisiūsti Vyriausiai Rinkimų Komisijai iki kovo mėn. 1 Taigi raginame jau dabar pagyvoti apie kandidatus kurie yra tinkami būti tarybos nariais jūsų apygardose, nes reikės pasiūlyti kandidatus vasario mėnesio skyrių susirinkimuose. Mūsų įnašas PLJS priklausys nuo mūsų išrinktų narių kokybės.

LIETUVIŲ FONDO LEIDINIO REIKALU

Iki š. m. vasario 1 d. 421 LF narys atsiuntė prenumeratą už leidinį "Lietuvių Fondas". Kai kurie užsisakė po du egzempliorius. Iš bendro prenumeratorių skaičiaus 360 atsiuntė po 15, 20 ar 25 dol.; 58 garbės prenumeratoriai — po 50 dol.; 5 rėmėjai — po 100 dol. ir 2 mecenatai — po 250 dol. Prenumeratoriai, siųsdami pinigų, sveikina LF ir redakcinę kolegiją už sumanymą išleisti istorinės reikšmės knygą apie Lietuvių Fondą.

Iki š. m. antros pusės norima paruošti leidinį spaudai. Kviečiami visi LF nariai, kurie dar neatsiuntė prenumeratos, bet norėtų tą leidinį turėti, galimai greičiau atsiųsti prenumeratą. Kas tai atliks iki š. m. LF narių metinio suvažiavimo (1977. V. 7), bus dar įrašytas į prenumeratorių sąrašą, kuris bus įdėtas leidinyje. Pinigus siųsti LF adresu: 2422 West Marquette Road, Chicago, Ill. 60629. Piniginėje perlaidoje ar siunčiamame laiške pažymėti, kad pinigai už leidinį "LF".

Redakcinė Kolegija

Antanas Sukauskas

NENUILSTANTIS VISUOMENINĖS VEIKĖJAS

Ne apie kiekvieną žmogų, kuris sulaukė 70 metų, galima ką nors pasakyti arba parašyti. Vieni jų gyvena užsidarę ir nežinomi. Tuo tarpu kiti, dirba, visur dalyvauja yra visiems pažįstami ir žinomi. Tą galima pasakyti ir apie Antaną Sukauską. Jis ne tik detroitiešiams, bet ir kitoms lietuvių kolonijoms gerai žinomas ir pažįstamas iš savo dalyvavimų įvairių organizacijų suvažiavimuose ir seimuose. Tur būt Detroitė nėra tokios organizacijos į kurią Antanas Sukauskas nebūtų įsijungęs. Jis yra ne tik daugumos organizacijų narys, bet dirba ir jų vadovybėje.

Antanas Sukauskas gimė 1907 metais sausio 29 d. Miežaičių km., Radviliškio valsčiaus. Gimnazijos mokslus ėjo Plungės gimnazijoje. Tarnavo Lietuvos kariuomenėje ir policijoje, o vokiečių okupacijos laikais dirbo Radviliškio ir Šiaulėnų savivaldybėse. Karo metu pasitraukė į Vokietiją ir gyveno Selegenstadto ir Sshweinfurto lietuvių stovyklose. Į Ameriką atvyko 1949 metais. Apsigyvenęs Detroitė įsijungė į visuomeninę veiklą: Lietuvių Bendruomenę, Lituanistinę mokyklą, kaip tėvų komiteto narys, DLOC valdybą, du metus buvo jos pirmininku, SLA ir buvo 352 kuopos pirmininku 7 metus. Yra suruošęs daug parengimų ir minėjimų, tarp kurių buvo surengtas SLA 75 metų ir 80 metų sukakčių paminėjimai. Be jo rankų beveik nekuomet neapseina Vasario 16 minėjimas ir pavergtų tautų festivaliai. Visus jo darbus sunku aprašyti. Jis ir šiandieną, nežiūrint, kad ir sulaukęs 70 metų yra: SLA Centrinis organizatorius, 200 kuopos pirmininkas, A. L. Radijo klubo

"Lietuvių Balsas" vicepirmininkas, ALTos narys, DLOC valdybos išdininkas, W. S. U. lietuvių kambariui įrengti komiteto išdininkas, Jūrų šaulių "švyturio" kuopos spaudos ir informacijos vadovas, Lietuvių Namų draugijos, BALF ir L. Ž. S-gos Detroito skyriaus revizijos komisijos narys. Nežiūrint šių visų pareigų dar suranda laiko Naujienose bendradarbiauti ir ten aprašo Detroito lietuvių organizacijų veiklą.

Vedęs. Išaugino ir išmokino du sūnus ir dvi dukteris. Jauniausias sūnus Rimas Sukauskas-Sakis yra advokatas ir DLOC valdybos pirmininkas.

Linkiu A. Sukauskui ir toliau tęsti visuomeninės veiklos darbą ir sulaukti gražaus ir ilgo amžiaus, o žmonai Bronei dėkoju už sudarymą palankių sąlygų jam šį darbą dirbti.

DARIAUS IR GIRĖNO KLUBO NAUJA VALDYBA

Sausio 30 d. Lietuvių Namuose įvyko Dariaus ir Girėno klubų narių metinis susirinkimas. Susirinkimą atidarė klubo pirmininkas Mykolas Kizis ir jam pravedė pakvietė: Kazį Veikutį — pirmininku ir Edvardą Milkų-Milkauką — sekretoriumi. Į mandatų komisiją — Alfonsą Gumbrių ir Joną Atkočaitį. Atsistojimu pagerbti mirę klubo nariai. Valdybos pranešimus padarė: pirmininkas Mykolas Kizis, išdininkas Petras Bliūdžius ir revizijos komisijos Jonas Gaizutis. Iš pranešimų paaiškėjo, kad klubo stovis nepergerias. Vietoje, kad turėjus pelno, jis šiais metais atnešė nuostolio. Balansas suvestas su 3,724.04 nuostolio. Po pranešimų diskusijos buvo ilgos ir audringos. Gaila, kad kai kurie nariai maišė Dariaus ir Girėno klubo reikalus su Lietuvių

Namų reikalais, o kiti kalbėjo ir kalbėjo ir tuo savo kalbėjimu vilkino susirinkimą.

Išdiskutavus valdybos raportai buvo priimti į patvirtinti. Į Dariaus ir Girėno klubo valdybą 1977 metams išrinkti: Edvardas Milkus-Milkauškas, Juozas Kinčius, Viktoras Perminas, Vytas Končiūnas, Pranas Bronskis ir Antanas Vaitiekus. Pareigoms dar nepasiskirstė. Į revizijos komisiją išrinkti: Jonas Gaizutis, Justas Pusdešris ir Jonas Atkočaitis.

★

• **Alfonsas Gilvydis**, buvęs Nepriklausomos Lietuvos paskutiniojo seimo vicepirmininkas, susirgo ir sausio 30 d. paguldytas Fordo ligoninė.

• **Antanas Sukauskas** įvertindamas Dirvos gerą informaciją, jos gerinimui paskyrė \$10.00 auką. Ačiū.

• **Senatorius Donald Riegel** kalbės vasario 13 d. Dievo Apvaizdos kultūriniam centre lietuvių rengiamame Lietuvos Nepriklausomybės atstatymo suakties minėjime, kuris prasidės 12:30 val. Lietuviškai kalbą pasakys Vliko narys Antanas Sabalis. Meninę dalį atliks Stasio Šližio vadovaujamas moterų vokalinis ansamblis ir Danutės Petronienės vadovaujamos St. Butkaus šaulių kuopos kanklininkės. Bus renkamos aukos ir visos persiūtos Altui. Minėjamą rengia Detroito Lietuvių Organizacijų Centras.

WATERBURY

VASARIO 16 D. ŠVENTĖ

Lietuvos nepriklausomybės šventės ALTos ruošiamas visuomeninis minėjimas įvyks vasario 13, sekmadienį.

O kaip tik pačią Vasario 16 d., trečiadienį, sekdama jau keliolikos metų tradiciją, Danutė Venclauskaitė ruošia su vaišėmis bei trumpu programėle pobūvį, kurio pelnas skiriamas VASARIO 16 D. gimnazijai Vak. Vokietijoje paremti.

Jos lėšomis paruošiamos vaišės, o svečių įmokėjimai paskiriami tos gimnazijos naudai.

Vasario 16 pobūvis įvyks lietuvių klube — 48 Green St., Waterbury nuo 6 v. v.

Visi maloniai kviečiami dalyvauti ir prisidėti paremti tą vienintelę laisvajame pasaulyje lietuvių gimnaziją.

WANTED
FITTERS
LIGHT PLATE FITTERS
NEEDED
ALSO
WELDERS
MUST BE EXPERIENCED
EXCELLENT STARTING WAGE,
BLUE CROSS AND MANY OTHER
COMPANY BENEFITS.
ENGINEERED
REFRACTORIES SERVICE
COMPANY
355 Sanford
Pontiac, Mich. 48058
313-332-0231